

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านและการเขียนภาษาไทย
3. แผนการจัดการเรียนรู้
4. แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำยาก
5. การหาประสิทธิภาพและการหาดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะ
6. การเรียนแบบกลุ่มร่วมมือ (STAD)
7. ความพึงพอใจ
8. บริบทโรงเรียนชุมชนบ้านจัวบา
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 9.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 9.2 งานวิจัยต่างประเทศ
10. กรอบแนวคิดการวิจัย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในที่นี้ได้กล่าวถึงเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยดังต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 2-26)

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการทบทวนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยดังกล่าว และข้อมูลจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสมชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และขบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาพร้อมทั้งได้

จัดทำสาระการเรียนรู้แกนกลางของกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ในแต่ละระดับชั้น เพื่อให้เขตพื้นที่การศึกษาหน่วยงานระดับท้องถิ่นและสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน ซึ่งคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดแนวทางไว้ ดังนี้

1. วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่สมดุลทั้งทางร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองโลกยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

2. หลักการ

หลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญดังนี้

2.1 เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดมุ่งหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล

2.2 เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ

2.3 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

2.4 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์

3. จุดมุ่งหมาย

หลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดมุ่งหมาย เพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

3.1 มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง

มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.2 มีความรู้ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต

3.3 มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย

3.4 มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

3.5 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

4. สมรรถนะสำคัญ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนในการพัฒนาการเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและการส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึกและทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้องของการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

4.2 ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

4.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบ ที่เกิดขึ้นต่อตนเองสังคมและสิ่งแวดล้อม

4.4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่าง

บุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสมการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

4.5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้การสื่อสารการทำงาน การแก้ปัญหา อย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม

5. คุณลักษณะที่พึงประสงค์

ในการพัฒนาการเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งในฐานะพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ดังนี้

5.1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

5.2 ซื่อสัตย์สุจริต

5.3 มีวินัย

5.4 ใฝ่เรียนรู้

5.5 อยู่อย่างพอเพียง

5.6 มุ่งมั่นในการทำงาน

5.7 รักความเป็นไทย

5.8 มีจิตสาธารณะ

6. มาตรฐานการเรียนรู้

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ระดับที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างไร เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนั้นมาตรฐานการเรียนรู้ยังเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกซึ่งรวมถึงการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษาและการทดสอบระดับชาติ ระบบ

ตรวจสอบเพื่อประกันคุณภาพดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสะท้อนภาพการจัดการศึกษาว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่มาตรฐานการศึกษากำหนดเพียงใด

7. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย

7.1 สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

7.2 สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

7.3 สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

7.4 สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

7.5 สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

8. คุณภาพผู้เรียนเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

8.1 อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ เรื่องสั้น ๆ และบทร้อยกรองง่าย ๆ ได้ถูกต้องคล่องแคล่ว เข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่าน ตั้งคำถามเชิงเหตุผล ลำดับเหตุการณ์ คาดคะเนเหตุการณ์ สรุปความรู้ข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ปฏิบัติตามคำสั่ง คำอธิบายจากเรื่องที่อ่านได้ เข้าใจความหมายของข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ อ่านหนังสืออย่างสม่ำเสมอ และมีมารยาทในการอ่าน

8.2 มีทักษะในการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด เขียนบรรยาย บันทึกประจำวัน เขียนจดหมายลาครู เขียนเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์ เขียนเรื่องตามจินตนาการและมีมารยาทในการเขียน

8.3 เล่ารายละเอียดและบอกสาระสำคัญ ตั้งคำถาม ตอบคำถาม รวมทั้งพูดแสดง ความคิดความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู พูดสื่อสารเล่าประสบการณ์และพูดแนะนำ หรือพูดเชิญชวนให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม และมีมารยาทในการฟัง ดู และพูด

8.4 สะกดคำและเข้าใจความหมายของคำ ความแตกต่างของคำและพยางค์ หน้าที่ของคำ ในประโยค มีทักษะการใช้พจนานุกรมในการค้นหาความหมายของคำ แต่งประโยคง่าย ๆ แต่ง คำคล้องจอง แต่งคำขวัญ และเลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่นได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

8.5 เข้าใจและสามารถสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน แสดงความคิดเห็นจากวรรณคดีที่อ่าน รู้จักเพลงพื้นบ้าน เพลงกล่อมเด็ก ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของท้องถิ่น ร้องบทหรือเล่นสำหรับเด็กในท้องถิ่น ท่องจำบทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจได้

จากการศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน และสาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษา และหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตัวชี้วัดที่ 2 เขียนสะกดคำและบอกความหมาย ของคำ มาทำเป็นกรอบการจัดทำแบบฝึกทักษะการอ่าน และการเขียนคำยาก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านและการเขียนภาษาไทย

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยประกอบด้วย การใช้ภาษา หลักภาษา วรรณคดีและการสอนแทรกวัฒนธรรมของภาษานั้น ๆ สำหรับการสอนภาษาไทย ประกอบด้วย 5 ทักษะ คือ การอ่าน การเขียน การฟัง การพูดและการดู ในแง่ของการสื่อสารนั้นประกอบด้วย ทักษะที่ใช้ในการรับสาร (Receptive Skill) ได้แก่ทักษะการฟัง การอ่าน และทักษะในการสื่อสาร (Expressive Skill) ซึ่งได้แก่ทักษะการพูด การดู และการเขียน โดยทั่ว ๆ ไปนั้นการใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน จะต้องมีการส่งสารและการรับสารอยู่ตลอดเวลา ฉะนั้นในการสอนภาษาไทยจะต้องสอนทักษะใดทักษะหนึ่งเป็นการเฉพาะย่อมไม่ได้ จะต้องมีการสอนทักษะอื่น ๆ สอดแทรกไปด้วย ในด้านผู้เรียนก็เช่นเดียวกัน ผู้เรียนจะต้องมีการส่งสารและรับสารอยู่ตลอดเวลา ฉะนั้นควรฝึกทักษะทั้ง 5 ให้มีความสัมพันธ์กัน (สุจริต เพ็ชรชอบ. 2536 : 96-98)

ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในระดับประถมศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ นำเสนอตามลำดับดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการอ่าน

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวทางการพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาไทย ของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการสอนอ่าน

ทฤษฎีการสอนอ่านนั้น มีนักการศึกษาได้รวบรวมไว้หลายคน ดังนี้

แลปปี และฟlood (Lapp and Flood. 1978 : 290) ได้รวบรวมทฤษฎีการจัดลำดับข้อความและวิเคราะห์เชื่อมโยงข้อความ ซึ่งเป็นทฤษฎีที่มีผลต่อการอ่านไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีเน้นการจัดลำดับข้อความ ทฤษฎีนี้เน้นว่าด้วยกระบวนการที่เกี่ยวกับหลักจิตวิทยา 2 ประการ คือการรับรู้ข่าวสาร และเมื่อรับข่าวสารแล้วนำไปเปรียบเทียบกับประสบการณ์เดิมเป็นความรู้ใหม่ โดยที่ผู้อ่านรับข่าวสารแล้วนำไปเปรียบเทียบกับประสบการณ์เดิมเป็นความรู้ใหม่ โดยที่ผู้อ่านรับข่าวสารแล้วนำไปเปรียบเทียบกับประสบการณ์เดิมของจริงหรือภาพถ้าไม่ตรงกับข้อความดังกล่าวก็จะอ่านข้อความซ้ำ ถ้าข่าวสารที่อ่านให้ความรู้สึกในทางลบ จะต้องใช้เวลารับรู้มากกว่าข่าวสารที่ให้ความรู้สึกในทางบวก จากนั้นสมองก็จะบันทึกความเข้าใจเกี่ยวกับรูปร่างของคำและความหมายของประโยคได้

2. ทฤษฎีการวิเคราะห์เชื่อมโยงข้อความ ทฤษฎีนี้เน้นว่าผู้อ่านมีวิธีการที่จะดึงข้อความที่มีความหมายคล้ายกันมาเกี่ยวข้อง หรือจัดข้อความที่ไม่ต้องการออกข้อความที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วจะมีความสัมพันธ์กันทางบวก ความสัมพันธ์กันทางบวก ความสัมพันธ์คือความเกี่ยวข้องของความหมายในแต่ละประโยค

ไทเลอร์ (Tyler 1973 : 20-23) ได้ระบุถึงทฤษฎีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ว่าในการเรียนอ่านนั้น กระบวนการวางเงื่อนไขคือ การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ (Association) เช่น ถ้าจะสอนให้นักเรียนอ่านคำว่า “แมว” ครูจะทำได้โดยนำรูปแมวและมีบัตรคำ ว่า “แม่” มาให้นักเรียนดู พร้อมกับออกเสียง “แมว” ไปด้วย ทำอย่างนั้นหลายๆ ครั้ง นักเรียนเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับคำว่า “แมว” ว่ามีรูปร่าง เสียง และตัวอักษรอย่างไร

คาร์รอล (Carroll 1964 : 118) ได้ชี้แจงถึงทฤษฎีการอ่านว่ามีหลักการควรยึด 3 ประการ คือ

1. การเสริมแรง (Reinforcement) เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้การวางเงื่อนไข ในการเรียนการสอนมีความมั่นคงถาวรในการเรียนอ่านนั้น การฝึกอ่านอย่างเดียวอาจไม่

เพียงพอที่จะทำให้นักเรียนอ่านหรือจำคำได้ต้องอาศัยการเสริมแรงเข้าช่วย ครูควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในการใช้เสริมแรงด้วย

2. การหยั่งเห็น (Insight) เป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยฉับพลันของเด็ก แต่หลังจากการที่เด็กลองผิดลองถูกมาหลายครั้ง เช่น เด็กเห็นคำว่า “กิน” มาก่อนแล้วมาพบคำว่า “บิน” เด็กก็จะอ่านว่า “กิน” แต่เมื่อได้รับการสอนหรือได้ลองสะกดดูเป็นประสบการณ์แก่นักเรียน นักเรียนก็จะอ่านคำว่า “บิน” ได้ถูกต้อง

3. ทฤษฎีพัฒนาการของเพียเจต์ เพียเจต์กล่าวว่า ความรู้คือประสบการณ์ที่ได้รับการสะสม (Cumulative) มาแล้วในอดีต กล่าวคือ เมื่อเด็กมีปฏิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าภายนอกแล้ว ได้ผลลัพธ์ออกมา ก็จะเก็บสะสมไว้ในตัวเมื่อเด็กพบเหตุการณ์เช่นเดิมอีก นักเรียนจะคิดหวังทันทีว่า ผลลัพธ์ควรจะออกมาเหมือนที่เคยเป็นมาแล้ว เด็กจะค่อย ๆ ประสมประสาน (Assimilation) ความรู้ใหม่กับความรู้เก่าเข้าด้วยกัน เป็นประสบการณ์ที่จะก่อให้เกิดความคิดต่าง ๆ ไปใช้ในการนำปฏิริยาตอบสนองสิ่งเร้าที่เด็กพบครั้งต่อไป

สรุปได้ว่า การสอนอ่านครูควรศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวกับการสอนอ่านว่าควรยึดถือตามหลักการหรือทัศนะของใคร หรือปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับนักเรียนและเนื้อหาอย่างไร เพื่อให้การจัดกิจกรรมการสอนอ่านได้เหมาะสมกับธรรมชาติในการอ่านของเด็ก

1.2 ความหมายของการอ่าน

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ ดังนี้

ทองพูน ศรีมนตรี (2549 : 13) ให้ความหมายว่า การอ่าน คือ กระบวนการตีความหมายจากตัวอักษร สัญลักษณ์ คำ วลี และประโยคออกมาเป็นความคิดอย่างมีเหตุผล โดยอาศัยความสามารถในการตีความ แปลความ สรุปความ และการวิเคราะห์ใจความสำคัญ เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างถูกต้องและนำไปใช้ประโยชน์ได้

อัมรา ศรีเกิน (2553 : 34) ให้ความหมาย การอ่าน คือการแปลความสัญลักษณ์ โดยอาศัยประสบการณ์เดิมของผู้อ่านออกเป็นความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนการวิเคราะห์ใจความสำคัญอย่างมีจุดมุ่งหมาย

คำไพบ ไชยสิงห์ (2553 : 24) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการแปลความหมายจากอักษร สัญลักษณ์ กลุ่มคำหรือวลี และประโยคออกมาเป็นความคิดอย่างมีเหตุผลโดยอาศัยความสามารถในการแปลความหมาย การตีความ การจับใจความ และการสรุปความเพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างมีจุดมุ่งหมาย

จากความหมายที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การอ่าน คือกระบวนการทางความคิดในการตีความ แปลความสัญลักษณ์ สรุปความ และการวิเคราะห์ใจความสำคัญ โดยอาศัยประสบการณ์เดิมของผู้อ่านออกเป็นความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องและนำไปใช้ประโยชน์ได้

1.3 จุดมุ่งหมายของการอ่าน

นักการศึกษาได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้หลายประการ ดังนี้

นภคล จันทรพีญ (2539 : 74-75) ได้แบ่งจุดมุ่งหมายของการอ่านออกเป็น 4 ประการ ดังนี้

1. การอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ เป็นการอ่านเพื่อให้ได้ความรู้ในเรื่องที่ศึกษา เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องราวเนื้อหา นั้น โดยผู้อ่านอาจจะต้องศึกษาหาความรู้โดยละเอียดหรือโดยย่อก็ได้ การอ่านเพื่อการแสวงหาความรู้นี้ มักใช้ในการอ่านตำราทางวิชาการ หรืออ่านงานเขียน โดยเฉพาะเรื่องราวที่ต้องศึกษาเพื่อความเข้าใจ

2. อ่านเพื่อความบันเทิงเพลิดเพลิน ผู้อ่านมีความผ่อนคลายอารมณ์ ความเพลิดเพลินที่เกิดขึ้นจากการอ่าน อันได้แก่ การอ่านหนังสือประเภทบันเทิงคดี นวนิยาย หรือสารคดี ที่มีเนื้อหามุ่งความเพลิดเพลิน เช่น สารคดีการท่องเที่ยว วรรณคดี และวารสาร นิตยสารที่ประกอบด้วยเรื่องราวในแนวสาระบันเทิงต่าง ๆ การอ่านเพื่อจุดมุ่งหมายนี้เป็นการอ่านที่มีมากในชีวิตประจำวันของคนทั่วไป

3. การอ่านเพื่อหาคำตอบในสิ่งที่ต้องการ ซึ่งหมายถึงการคิดค้นในเรื่องที่ตนสนใจเป็นพิเศษ

4. อ่านเพื่อฝึกทักษะในการอ่านออกเสียง เป็นการฝึกฝนตนเองในการอ่านออกเสียง เพื่อให้ผู้ฟังฟังแล้วเกิดความรู้สึกเข้าใจ หรือซาบซึ้งในอรรถรส ทั้งนี้แล้วแต่ลักษณะประเภทของงานเขียนที่นำมาอ่าน

คำลี รักสุทธี (2550 : 4) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการอ่านไว้ว่า มนุษย์อ่านหนังสือเพื่อสิ่งต่อไปนี้

1. อ่านเพื่อสนองความอยาก ความต้องการของตนเอง
2. อ่านเพื่อค้นหาความรู้ คำตอบจากประเด็นปัญหา ความสงสัยของตนเอง
3. อ่านเพื่อการศึกษาเนื้อหาวิชาที่เรียน เป็นการอ่านตามหน้าที่ เช่น นักเรียนอ่านหนังสือเรียน นักศึกษาอ่านตำรา เอกสารประกอบการเรียน เป็นต้น
4. อ่านเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ
5. อ่านเพื่อฆ่าเวลา

6. อ่านเพื่อยกค่าของตนเองหรือเพื่อแสดงศักยภาพของตนเอง
7. อ่านเพราะถูกบังคับอ่าน เช่น ลูกอ่านหนังสือเพราะพ่อแม่ให้

อ่าน

8. อ่านเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถด้านทักษะการอ่านของ

ตนเอง

9. อ่านเพื่อความสนุกสนานบันเทิงอารมณ์

10. อ่านเพื่อแสวงหาความหลุดพ้น เพื่อหาทางให้กับชีวิต เพื่อให้

พบความสุขจากการอ่าน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การอ่านมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด อ่านเพื่อความเพลิดเพลิน และอ่านเพื่อติดตามข่าวสารต่าง ๆ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และพัฒนาอาชีพและความเป็นอยู่ของตนเองในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านถือว่าเป็นทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะการอ่านถือเป็น เครื่องมือสำคัญต่อการศึกษาค้นคว้า การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ทุกกลุ่มวิชา คนจะเรียนรู้วิชาต่าง ๆ ได้ดีถ้าอ่านหนังสือได้ดี ดังนั้นจึงมีผู้พูดและเขียนถึงความสำคัญของการ อ่านไว้มากมาย ดังนี้

กรมวิชาการ (2542 : 7) ได้ระบุถึงความสำคัญของการอ่านว่า

1. การสามารถอ่านหนังสือได้โดยไม่มีการจัดเวลาและสถานที่ สามารถนำไปไหนมาไหนได้
2. หนังสือเก็บได้นานกว่าสื่ออื่นๆ ซึ่งมักมีอายุใช้งานโดยจำกัด
3. ผู้อ่านสามารถฝึกการคิด และสร้างจินตนาการได้เองในขณะที่อ่าน
4. การอ่านส่งเสริมให้มีสมาธิ มีสมาธินานกว่าสื่ออย่างอื่น ทั้งนี้

เพราะขณะอ่านจิตใจต้องมุ่งมั่นอยู่กับข้อความ พินิจ พิจารณาคำข้อความ

5. ผู้อ่านเป็นผู้กำหนดการอ่านด้วยตนเอง จะอ่านคร่าวๆ อ่านละเอียด อ่านข้ามหรืออ่านทุกตัวอักษร เป็นไปตามใจของผู้อ่าน หรือจะอ่านเล่มไหนก็ได้ เพราะหนังสือมีมาก สามารถเลือกอ่านได้

6. หนังสือมีหลากหลายรูปแบบ ราคาถูกกว่าสื่ออย่างอื่น จึงทำให้

โดยเฉพาะ

7. ผู้อ่านเกิดความคิดเป็นได้ด้วยตนเอง วินิจฉัยเนื้อหาสาระได้ด้วยตัวเอง รวมทั้งหนังสือบางเล่มสามารถนำไปปฏิบัติได้ด้วย เมื่อปฏิบัติแล้วเกิดผลดี

8. การอ่านหนังสือทำให้ได้เนื้อหาสาระความรู้มากกว่าการศึกษาความรู้ด้วยวิธีอื่น ๆ อาทิเช่น การฟัง

ปานวรี ยงยุทธวิชัย. (2548 : 34) เขียนถึงความสำคัญของการอ่านว่าการอ่านคือจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการคิด เขียน วิเคราะห์ สังเคราะห์ มีวิจารณ์ญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2546 : 46) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ว่า

1. การอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียน จำเป็นต้องอ่านหนังสือเพื่อการศึกษาหาความรู้ต่าง ๆ

2. การอ่านเป็นเครื่องมือช่วยให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ เพราะสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปพัฒนาตนและพัฒนางาน

3. การอ่านเป็นเครื่องมือสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมของคนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นต่อไป

4. การอ่านเป็นวิธีการส่งเสริมให้คนมีความคิดและฉลาดรอบรู้ เพราะประสบการณ์ที่ได้จากการอ่านเมื่อเก็บสะสมเพิ่มพูนนานวันเข้า ก็จะทำให้เกิดความคิด เกิดสติปัญญา เป็นคนฉลาดรอบรู้ได้

5. การอ่านเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเพลิดเพลินบันเทิงใจ เป็นวิธีหนึ่งในการแสวงหาความสุขให้แก่ตนเองที่ง่ายที่สุดและได้ประโยชน์คุ้มค่าที่สุด

6. การอ่านเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้เป็นคนที่มีสมบูรณ์ทั้งด้านจิตใจและบุคลิกภาพเพราะเมื่ออ่านมากย่อมรู้มาก สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

7. การอ่านเป็นเครื่องมือหนึ่งในการพัฒนาระบบการเมือง การปกครอง ศาสนา ประวัติศาสตร์ และสังคม

8. การอ่านเป็นวิธีการหนึ่งในการพัฒนาระบบการสื่อสาร และการใช้เครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ

สำลี รักสุทธี (2550 : 5) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านดังนี้

1. การอ่านทำให้เกิดความรู้ เกิดองค์ความรู้ มีความเข้าใจในสรรพสิ่งมากขึ้น

- สร้างสรรค์ได้
- สิ่งรอบข้างมากขึ้น
- ของพุทธ)
- ด้านภาษาและหนังสือได้ดี
- ตนเองปรารถนา
- ที่ปรารถนาได้
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545 : 6) ให้ความสำคัญของการอ่านไว้ว่า
1. การอ่านหนังสือทำให้ได้เนื้อหา สาระความรู้มากกว่าการศึกษา
 2. ผู้อ่านสามารถอ่านหนังสือได้ โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่
 3. หนังสือเก็บไว้ได้นานกว่าอย่างอื่น
 4. ผู้อ่านสามารถฝึกการคิดและสร้างจินตนาการได้เองขณะอ่าน
 5. การอ่านส่งเสริมให้สมองดี มีสมาธิดีกว่าอย่างอื่น
 6. ผู้อ่านเป็นผู้กำหนดการอ่านได้ด้วยตนเอง
 7. หนังสือมีหลายรูปแบบและราคาถูกกว่าสื่ออย่างอื่น
 8. ผู้อ่านเกิดความคิดเห็นได้ด้วยตนเองในขณะที่อ่าน
 9. ผู้อ่านจะรู้สึกมีความสุข

สรุปได้ว่า การอ่านมีความสำคัญยิ่งต่อการศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ เพราะช่วยทำให้บุคคลได้รู้ในสิ่งที่ยังไม่รู้ ได้เข้าใจในสิ่งที่ยังไม่เข้าใจ ช่วยให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติม และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ นำมาพัฒนาการดำเนินชีวิต ปรับปรุงหน้าที่การงานให้ดีขึ้น

1.5 ประเภทของการอ่าน

ดั่งที่นักการศึกษาหลายท่านได้จำแนกประเภทของการอ่านไว้ ดังนี้

วรรณิ โสุมประยูร (2542 : 127) ได้แบ่งประเภทของการอ่านได้ 2

ประเภท คือ

1. การอ่านออกเสียง แบ่งได้ 3 แบบ ได้แก่
 - 1.1 การอ่านร้อยแก้ว
 - 1.2 การอ่านร้อยกรอง
 - 1.3 การอ่านทำนองเสนาะ
2. การอ่านในใจแบ่งออกเป็น 7 แบบ ได้แก่
 - 2.1 การอ่านแบบค้นหาความรู้ เช่น อ่านตำรา
 - 2.2 การอ่านจับใจความสำคัญ หรือหาสาระสำคัญของเรื่อง เช่น

อ่านบทความ

- 2.3 การอ่านแบบหารายละเอียดทุกตอน เช่น อ่านประวัติศาสตร์

อ่านลำดับเหตุการณ์

- 2.4 การอ่านแบบหารายละเอียดเพื่อปฏิบัติ เช่น การอ่าน

คู่มือการใช้เครื่องไฟฟ้า อ่านวิธีประกอบอาหาร

- 2.5 การอ่านแบบวิเคราะห์ วิจัยเพื่อหาเหตุผล เช่น อ่านข่าว

เหตุการณ์สำคัญ

- 2.6 การอ่านแบบไตร่ตรองโดยใช้วิจารณ์ญาณเพื่อหาข้อเท็จจริง

ข้อดี ข้อเสีย สำหรับเลือกแนวทางปฏิบัติ เช่น อ่านโฆษณา

- 2.7 การอ่านแบบคร่าว ๆ เพื่อสังเกตและจดจำ เช่น อ่านชื่อ

สถานที่เมื่อนั่งรถผ่านไป

วิมรัตน์ สุนทรโรจน์ (2547 : 88) ได้กล่าวถึงประเภทของการอ่านว่า

มี 4 ประเภทดังนี้

- 1 การอ่านแจกลูก
- 2 การอ่านสะกดคำ
- 3 การอ่านออกเสียง
- 4 การอ่านในใจ(อ่านจับใจความ)

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 54-55) จำแนกการอ่านได้ 7 วิธีคือ

- 1 อ่านคร่าว ๆ ใช้เมื่อต้องการสำรวจว่าจะอ่านหนังสือนั้นต่อไปโดย

ละเอียดหรือไม่ จะตัดสินใจยืมหนังสือ หรือจะเลือกคัดลอก หรือถ่ายสำเนาเฉพาะตอนที่ต้องการอ่านคร่าว ๆ นั้นจะอ่านเพียงชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง สารบัญ คำนำ อ่านบทบางตอน เพื่อดูสำนวนหรือเนื้อหาและดูครุขันธ์ เพื่อหาหัวข้อที่ต้องการค้นว่ามีหรือไม่

2 อ่านเก็บแนวคิด ใช้เมื่ออาจจะต้องอ่านหนังสือหรือเอกสารนั้นแล้วทำบันทึกย่อไว้ทบทวนภายหลัง หรือจะสรุปสาระสำคัญของข้อความ ทำได้โดยผู้อ่านต้องฝึกฝนการหาคำคุณเฉพาะประโยคใจความสำคัญให้ได้ แล้วสามารถสรุปแนวคิดของแต่ละย่อหน้าของเรื่องได้

3 อ่านแบบตรวจตรา คือการอ่านวิธีหนึ่ง รวมทั้งการอ่านวิธีที่สอง และอ่านเฉพาะส่วนสำคัญที่ต้องการเป็นหลัก เหมือนนักวิทยาศาสตร์ใช้กล้องจุลทรรศน์ส่องดูจุลภาคอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อดูองค์ประกอบของสิ่งนั้น

4 อ่านอย่างศึกษาค้นคว้า การอ่านวิธีนี้ใช้วิธีที่สามเป็นหลัก แต่มิได้อ่านโดยเพิ่งเล็งแต่บางจุด เพราะการศึกษาค้นคว้านั้นต้องอ่านอย่างละเอียดทุกบททุกตอน หากละเอียดบางตอนก็อาจเกิดเสียหายได้ เช่น หากจะอ่านเรื่องสั้น เรื่องที่ส่งเข้าประกวดหรือจะอ่านชีวประวัติจะต้องอ่านตั้งแต่ต้นจนจบอย่างละเอียดให้ได้ความครบถ้วน

5 อ่านเชิงวิเคราะห์หรืออ่านตีความ วิธีอ่านแบบวิเคราะห์นี้จะใช้วิเคราะห์องค์ประกอบของคำและวลี การใช้คำในประโยควิเคราะห์สำนวนภาษา จุดประสงค์ของผู้แต่ง ไปจนถึงการวิเคราะห์นัยหรือเบื้องหลังการสร้างหนังสือ หรือเอกสารนั้น ทั้งนี้ต้องใช้วิธีอ่านแบบที่สี่ประกอบด้วย การอ่านอย่างละเอียดให้ได้ความครบถ้วนแล้วจึงแยกแยะออกได้ว่าส่วนต่าง ๆ นั้น มีความหมายและความสำคัญอย่างไรบ้าง แต่ละส่วนสัมพันธ์กับส่วนอื่นๆ อย่างไร

6 อ่านเก็บข้อมูล วิธีนี้ใช้เมื่อจะอ่านหนังสือหรือเอกสารหลาย ๆ เล่ม เพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องเดียวกันจากหลายๆ แหล่ง จะได้เปรียบเทียบ คัดเลือกและนำเฉพาะส่วนที่ต้องการมาใช้ต่อไป วิธีอ่านเก็บข้อมูลนี้ใช้กันมากในการทำรายงาน ทำวิทยานิพนธ์ หรือวิจัย

7 อ่านโดยใช้วิจารณ์ญาณ การจะใช้วิธีนี้ได้ ผู้อ่านต้องมีความสามารถในการอ่านวิธีอื่น ๆ ได้เสียก่อน เพราะการอ่านโดยใช้วิจารณ์ญาณต้องอาศัยวิธีทั้งหมดข้างต้นร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพแล้วจึงจะเกิดปัญญา สันนิษฐานหาเหตุผลได้ “เหตุผล” ในที่นี้หมายถึงทั้งเหตุผลในทางภาษา เหตุผลทางตรรกวิทยา เหตุผลทางความหมาย และเหตุผลในความเป็นจริง ผู้ที่อ่านโดยวิธีนี้ต้องอ่านมาก และมีความกล้าหาญที่จะบอกได้ว่าข้อความนั้นผิดหรือถูกอย่างไรด้วย

สรุปได้ว่า ประเภทของการอ่าน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การอ่านออกเสียง และการอ่านไม่ออกเสียงหรืออ่านในใจ

1.6 หลักการสอนอ่าน

นักการศึกษาหลายท่านได้เสนอแนะวิธีการสอนอ่าน ดังนี้

กรมวิชาการ (2540 : 12-13) ได้เสนอแนะวิธีการสอนอ่านเพื่อพัฒนาโครงสร้างความรู้ หรือแบบแผนความรู้ (Schema) ในระดับประถมศึกษา ตามลำดับขั้นตอนนี้

1. สอนอ่านจากบทเรียนสั้นๆ โดยสอนจากคำไปสู่วลี จากวลีไปสู่ประโยค จากประโยคไปสู่ย่อหน้า

2. สอนอ่านโดยให้ผู้เรียนอ่าน แล้วทำนายว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนี้ต่อไปผลจากเหตุการณ์นั้นควรเป็นอย่างไร

3. ถ้าผู้เรียนไม่มีโครงสร้างความรู้ หรือที่มาของเรื่องที่อ่าน ครูควรสร้างความรู้พื้นฐาน โดยการสนทนาเรื่องในบทอ่าน เพื่อสร้างขอบข่ายความรู้ในบทเรียนเป็นพื้นฐานการอ่าน

4. ผู้เรียนตั้งคำถามก่อนอ่าน และคำถามหลังอ่าน

ราตรี พิมพ์บุตร (2546 : 32-33) ได้เสนอแนะขั้นตอนในการสอนอ่านในระดับประถมศึกษา ดังนี้

1. อ่านในใจ ถามเรื่องที่อ่าน แล้วจึงอ่านออกเสียง จะสอนคำใหม่ก่อน หรือให้อ่านในใจก่อนสอนคำใหม่ก็ได้ เพราะการอ่านในใจไม่จำเป็นต้องอ่านทุกคำ เน้นการจับใจความและอัตราเร็วในการอ่านเป็นสำคัญ

2. การอ่านออกเสียงในบทเรียน ต้องอ่านเป็นคำ เป็นประโยค ไม่อ่านแบบแจกลูก เน้นการอ่านวรรคตอน และอ่านชัดเจนตามเสียงภาษาไทยกลาง

3. อ่านเรื่องราวที่ให้อ่าน และให้ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องนั้น จะสอบถามเฉพาะบทต่อบท ไม่ต้องให้จำตั้งแต่บทแรกจนถึงบทสุดท้าย

4. เสียงสระ พยัญชนะที่เป็นปัญหาบางท้องถิ่น ให้นำมาฝึกบ่อยๆ และฝึกเรื่อย ๆ ไปจนกว่าจะออกเสียงชัดเจน

5. ข้อความที่เป็นประโยคในตอนท้ายของแบบฝึก ให้ผู้เรียนอ่านทีละประโยค แต่ละประโยคให้อ่านติดต่อกันเป็นวรรคเดียว ฝึกผู้เรียนหัดสังเกตการนำคำที่เรียนมาแล้วเข้าสู่ประโยค และสัญลักษณ์ของข้อความที่เป็นรูปประโยคสมบูรณ์

บัดนี้ พุทธทศวรรษ (2532 : 117-118) ได้อธิบายถึงขั้นตอนในการสอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียม ได้แก่ การเตรียมนักเรียนที่จะสอนนับตั้งแต่เด็กก้าวอย่างเข้าโรงเรียนในวันแรก รวมถึงการปฐมนิเทศนักเรียน การพัฒนาความพร้อม และการแก้ไขช่วยเหลือให้นักเรียนได้เรียนและได้เล่นร่วมกันด้วย

1.1 การเตรียมการอ่าน ถือว่าจากการเริ่มงานในขั้นสำหรับพื้นฐานภาษาพูด กิริยา มารยาท และระเบียบในการอยู่ร่วมกัน โดยใช้การฟัง การพูด ในการเตรียมตัวนักเรียน การสังเกต การเรียกชื่อสิ่งของ สภาพแวดล้อมทั่วไปทั้งในโรงเรียนและที่บ้าน ตลอดจนการเล่าถึงกิจวัตรประจำวัน

1.2 การพัฒนาและตรวจสอบความพร้อมในการอ่าน เช่น การสังเกต ความเหมือน ความแตกต่าง ความสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อกับสายตา การฝึกถือลามือ การเล่นเกม การจับร้อง การฝึกวาด ปั้น พับกระดาษ เพื่อนำไปสู่การพูด การฟังได้อย่างกว้างขวาง

1.3 การฝึกอ่าน เริ่มนับตั้งแต่การฝึกอ่านพจนานุกรม (พยัญชนะ) พจนานุกรมเสียง (สระ) การฝึกนึกคำที่เริ่มต้นด้วยพยัญชนะต้นหรือเสียง พร้อมกับช่วยเหลือแก้ไขอย่างใกล้ชิดจากครูผู้สอนไปด้วย

1.4 ฝึกอ่านคำประกอบภาพ และบัตรประโยคประกอบภาพ เรื่องราวหรือนิทานสั้น ๆ โดยฟังครูอ่านหนังสือและเปิดให้ดูภาพไปด้วย

1.5 ฝึกฟังครูเล่านิทาน นิทานพื้นบ้าน นักเรียนฝึกพูดหรืออ่านตามครูและฝึกให้เด็กผู้ฟังเล่าเรื่องอย่างย่อได้

1.6 ฝึกท่องจำบทประพันธ์ง่าย ๆ ต่อคำสัมผัสหรือคำคล้องจอง เป็นต้น ๆ

2. ขั้นเริ่มอ่าน หมายถึง การเริ่มอ่านหนังสือที่เป็นเรื่องราวสั้น ๆ นิทานกิจวัตรประจำวัน โดยใช้วิธีจำรูปคำและภาพประกอบ มีวิธีการจัดกิจกรรมดังนี้

2.1 ฝึกอ่านคำ และประโยคประกอบภาพ

2.2 ฝึกอ่านประโยค และเรื่องราว โดยอาศัยภาพประกอบช่วย

2.3 ฝึกอ่านนิทานสั้น ๆ หรือเรื่องราวที่ครูและนักเรียนจัดเตรียมขึ้นหรือแต่งขึ้น หรือแผนภูมิประสบการณ์ที่ช่วยขยายประสบการณ์

2.4 ฝึกให้ใช้การเทียบคำ เทียบประโยค เพื่อใช้ประโยคในการ

อ่าน

3. ชั้นอ่านหนังสือแตกหรือมีความก้าวหน้าในการอ่าน ได้แก่ สามารถใช้เวลาอ่านได้ยาวนานขึ้น โดยสามารถใช้วิธีสะกดตัวผสมคำช่วยในการอ่านคำแปลก ๆ ใหม่ ๆ มีวิธีการจัดกิจกรรมดังนี้

3.1 ฟีกอ่านนิทาน เรื่องราว เหตุการณ์และกิจวัตรประจำวันที่ใช้ คำแปลก ๆ

3.2 ฟีกอ่านนิทานที่ยาวขึ้น และสามารถอ่านเรื่องราว ลำดับ เหตุการณ์ได้

3.3 ฟีกอ่านบทประพันธ์สั้น ๆ โดยการรู้จักจังหวะสัมผัส

3.4 ฟีกอ่านเรื่องราว บทความ และสามารถจำรูปคำ เทียบคำ สะกดคำ

3.5 ฟีกอ่านแบบเก็บเอาความ และสามารถประเมินตัวละคร บทความต่าง ๆ ได้ดี จนนำไปใช้แสดงความคิดเห็น รายงานได้

4. ชั้นเสริมสร้างนิสัยในการอ่านที่ดี หมายถึง สามารถอ่านในใจได้ เร็ว สามารถอ่านเพื่อค้นคว้าหาคำตอบ หาความเพลิดเพลินจากการอ่านโดยวิธีอ่านคร่าว ๆ ดังนี้

4.1 ฟีกอ่านในใจ และมีความสนใจในการอ่าน อ่านหนังสือได้ หลายรส หลายประเภท

4.2 ฟีกอ่านหนังสืออ่านประกอบเพื่อค้นหาคำสำคัญหรือสิ่งที่ สนใจ

4.3 ฟีกอ่านแบบคร่าว ๆ เพื่อให้ได้สิ่งที่สนใจ และเก็บ สำคัญสำคัญของเรื่องที่อ่าน ประเมินเรื่องราว และวิจารณ์หนังสือที่อ่านได้

5. ชั้นอ่านหนังสือได้อย่างกว้างขวาง หมายถึง สามารถเล็งเห็น คุณค่าประโยชน์ของการอ่านเกิดสนิยมในการอ่านหนังสือประเภทใดประเภทหนึ่ง มีความสนใจ ในรสของภาษาได้

1.7 ปัญหาในการอ่าน

การอ่านหนังสือมักจะมีปัญหาและข้อบกพร่องในการอ่านอยู่เสมอ ซึ่งปัญหาและข้อบกพร่องต่าง ๆ สามารถแก้ไขได้และจะได้ผลเร็วขึ้นถ้าได้ฝึกฝนตามแนวทางและ หลักการที่ถูกต้อง ได้มีผู้เสนอปัญหาในการอ่าน ดังนี้

รัชณี ศรีไพรวรรณ (2537 : 12 - 17) ได้รวบรวมปัญหาเกี่ยวกับการ อ่านของเด็กไทยพอสรุปได้ดังนี้

1. อ่านไม่ได้ มักเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กเริ่มเรียน เพราะยังจำ
หลักเกณฑ์อะไรไม่ได้

2. อ่านผิด หรือออกเสียงคำไม่ถูกต้อง เช่น ผิดิต มักอ่านว่า
ผะ-ลิด

3. ออกเสียงผิด อ่านคู่ตัว อ่านออกเสียงตามภาษาถิ่น อ่านคำควบ
กล้ำผิด

4. อ่านซ้ำ

5. จับใจความของเรื่องไม่ได้

6. อ่านย้อนหน้าย้อนหลัง ทำให้เสียเวลา และเสียความ

7. อ่านกลับ เช่น บอก เป็น กอบ

ข้อเสนอแนะเรื่องการแก้ไขข้อบกพร่องในการใช้ภาษา

1. ควรแก้ไขข้อบกพร่องเฉพาะผู้เรียนที่มีข้อบกพร่องทางการใช้
ภาษาอย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น ไม่ควรใช้วิธีเดียวกันนี้แก่ผู้เรียน

2. การแก้ไขข้อบกพร่องเฉพาะผู้เรียนที่มีปัญหาตามที่เสนอแนะมานี้
ขอให้กระทำต่อเนื่องกัน จนกว่าข้อบกพร่องนั้นจะหมดไป

3. ควรจัดหาเวลาพิเศษนอกเวลาเรียนเพื่อใช้ในการแก้ไข
ข้อบกพร่องนั้น ๆ ไม่ควรใช้เวลาเรียนของผู้เรียนทั้งชั้นเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนบางคน

4. ผู้สอนควรคำนึงถึงหลักจิตวิทยา เช่น ควรได้ชี้แจงให้ผู้เรียนที่มี
ข้อบกพร่องทางการใช้ภาษาเข้าใจว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดา อย่าให้รู้สึกรู้สึกว่าข้อบกพร่องของผู้เรียน
เป็นปมด้อยเพราะเป็นเรื่องที่แก้ไขได้

สรุป จากปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องการแก้ไขข้อบกพร่องในการ
อ่านของผู้เรียนจะเห็นได้ว่าวิธีการที่หลากหลายที่ครูผู้สอนสามารถเลือกใช้ในการแก้ปัญหาให้
เหมาะสมกับผู้เรียน ที่สำคัญครูต้องมีเวลาให้กับนักเรียน รวมทั้งต้องคำนึงถึงหลักจิตวิทยา และ
ความแตกต่างระหว่างบุคคลในการรับรู้ ก็จะสามารถแก้ปัญหการอ่านได้ดียิ่งขึ้นได้

2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการเขียน

2.1 ความหมายของการเขียน

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการเขียน ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 203) ได้ให้ความหมายของการเขียนคือ การ
ขีดให้เป็นตัวเลข, ขีดให้เป็นเส้นหรือรูปต่างๆ วาด, แต่งหนังสือ

ถวัลย์ มาสจรัส (2546 : 1) กล่าวว่า การเขียนเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน ที่ผู้เขียนได้ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความคิดเห็น ทรรศนะ อารมณ์ จินตนาการ และสิ่งที่ต้องการสื่อสารอื่น ๆ ของตนเองผ่านงานเขียน โดยใช้สัญลักษณ์ที่กำหนดรู้ร่วมกัน เป็นสื่อกลางความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน

อรชร โพธิ์ (2547 : 10) กล่าวว่า การเขียน คือการเกิดความคิด แล้วรวบรวมและเรียบเรียงความคิดนั้น ก่อนที่จะถ่ายทอดออกมาในรูปแบบของภาษาเขียนให้ได้อย่างถูกต้องชัดเจน เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจในสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อ

อัมรา ศรีเกน (2553 : 44) กล่าวว่า การเขียน คือการที่มนุษย์ต้องการที่จะถ่ายทอดความรู้สึกรู้สึกนึกคิดและความในใจของตนเองออกมาให้ผู้อื่นทราบ โดยเขียนเป็นสัญลักษณ์แทนความรู้สึกรู้สึกนึกคิดและความในใจเหล่านั้น

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การเขียน คือ ทักษะการใช้ภาษาชนิดหนึ่งของมนุษย์ในการที่จะถ่ายทอดความรู้สึกรู้สึกนึกคิด ประสบการณ์ และความในใจของตนเองออกมาให้ผู้อื่นทราบ โดยเขียนเป็นสัญลักษณ์แทนความรู้สึกรู้สึกนึกคิดและความในใจเหล่านั้น เป็นสื่อกลางความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน

2.2 จุดมุ่งหมายของการเขียน

จุดมุ่งหมายของการเขียนมีหลายประการ ดังที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ ดังนี้

ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร (2540 : 15) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการเขียนไว้ว่า การเขียนสามารถจำแนกจุดมุ่งหมายได้ดังนี้

1. การเขียนเพื่อเล่าเรื่อง คือการนำเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่เป็นลำดับอยู่แล้วมาถ่ายทอดเป็นข้อเขียน สิ่งสำคัญสำหรับการเขียนเล่าเรื่องคือจะต้องคำนึงถึงความถูกต้องตามความเป็นจริง และต้องเล่าเรื่องไปตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

2. การเขียนเพื่ออธิบาย คือการเขียนเพื่อชี้แจง อธิบายเช่น อธิบายวิธีใช้ วิธีทำ ขั้นตอนการทำ โดยมีวัตถุประสงค์ให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจและปฏิบัติตามได้ การเขียนเพื่ออธิบายต้องระมัดระวังเรื่องการใช้ภาษา ต้องใช้ภาษาที่สั้น กระชับ เข้าใจง่ายและเป็นไปตามลำดับขั้นตอน

3. การเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น เป็นการเขียนเพื่อวิเคราะห์ วิจัย วิจารณ์ แนะนำ หรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อาจเป็นการแสดงความคิดเห็นอย่างเดียวหรืออาจมีข้อเสนอแนะประกอบด้วย โดยต้องคำนึงถึงพื้นฐานของข้อเท็จจริง อีกทั้งต้องมีหลักเกณฑ์และมีเหตุผล

4. การเขียนเพื่อสร้างจินตนาการ เป็นการเขียนที่ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายที่จะให้ผู้อ่านมีอารมณ์คล้อยตาม เกิดจินตนาการเห็นภาพตามที่คุณเขียนต้องการ การใช้ถ้อยคำภาษาในงานเขียนลักษณะนี้ ต้องใช้ถ้อยคำภาษาที่ประณีต งดงาม สามารถสื่ออารมณ์ ความรู้สึกให้เกิดแก่ผู้อ่านได้ ซึ่งในบางครั้งก็ต้องใช้ถ้อยคำที่มีความหมายแฝงมีความหมายเชิงสัญลักษณ์ หรือมีความหมายเชิงเปรียบเทียบเพื่อช่วยสร้างจินตนาการให้เกิดต่อผู้อ่าน

5. การเขียนเพื่อโน้มน้าวใจ เป็นการเขียนที่ผู้เขียนมีจุดประสงค์ที่จะชักจูง โน้มน้าวใจให้ผู้อ่านยอมรับในสิ่งที่ผู้เขียนเสนอ งานเขียนประเภทนี้ต้องใช้ภาษาที่สั้น กระชับรัดกุม สะดุดตา สะดุดใจผู้อ่าน อาจเล่นคำ เล่นสำนวน เพื่อให้เกิดความคล่องของทำให้อ่านจดจำได้ในเวลาอันรวดเร็ว

6. การเขียนเพื่อล้อเลียนเสียดสี เป็นการเขียนที่ผู้เขียนมีจุดประสงค์ที่จะตำหนิสิ่งใดสิ่งหนึ่งอาจเป็นบุคคล เหตุการณ์หรือสถานการณ์ แต่เป็นการตำหนิอย่างนุ่มนวล ทำนองดีเพื่อก่อ การเขียนลักษณะนี้ต้องไม่มีลักษณะการกล่าวร้ายหรือมุ่งทำลาย การใช้ภาษาในงานเขียนประเภทนี้ต้องสุภาพ นุ่มนวล อาจแทรกอารมณ์ขันทำนองยั่ว ล้อด้วยถ้อยคำหรือด้วยเรื่องราว

7. การเขียนเพื่อกิจธุระ คือการเขียนที่ผู้เขียนมีจุดประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง การเขียนชนิดนี้จะมีรูปแบบการเขียนและลักษณะการใช้ภาษาที่แตกต่างกันไปตามประเภทของงานเขียน เช่น การเขียนหนังสือราชการ การเขียนจดหมายธุรกิจ การเขียนโทรเลข และการเขียนประกาศแจ้งความ เป็นต้น

วรรณี โสมประยูร (2542 : 141) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการเขียนไว้ดังนี้

1. เพื่อคัดลายมือหรือเขียนให้ถูกต้องตามลักษณะตัวอักษรให้เป็นระเบียบชัดเจน อ่านแล้วเข้าใจง่าย
2. เพื่อเป็นการฝึกฝนทักษะการเขียน ให้พัฒนาขึ้นตามควรแก่วัย
3. เพื่อให้มีทักษะการเขียนสะกดคำถูกต้องตามอักขรวิธี เขียนวรรคตอนถูกต้องและเขียนได้รวดเร็ว
4. เพื่อให้รู้จักเลือกภาษาเขียนที่ดี มีคุณภาพเหมาะสมกับบุคคลและโอกาส
5. เพื่อให้สามารถรวบรวมและลำดับความคิด และจดบันทึก สรุป และย่อใจความเรื่องที่อ่านหรือฟังได้

6. เพื่อให้สามารถสังเกต จดจำ และเลือกเฟ้นถ้อยคำ หรือสำนวนโวหารให้ถูกต้องตามหลักภาษา หรือสื่อความหมายได้ตรงตามความต้องการ
7. เพื่อให้มีทักษะในการเขียนประเภทต่าง ๆ สามารถนำหลักการในการเขียนไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน
8. เพื่อเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ด้วยการเขียนตามที่ตนเองสนใจและมีความถนัด
9. เพื่อให้เห็นความสำคัญและคุณค่าของการเขียนว่ามีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพการศึกษาหาความรู้และอื่น ๆ

กรมวิชาการ (2544 : 21) ได้กล่าวว่า การเขียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2-3 มีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. สามารถเขียนเรียงความ ข้อความ ชี้แจงการปฏิบัติงาน การรายงาน การเขียนจดหมายสื่อสารให้เหมาะสมกับโอกาสและจุดประสงค์ เขียนเรื่องราวจากจินตนาการหรือเรื่องราวสัมพันธ์กับชีวิตจริง รวมทั้งใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียน
2. มีมารยาทในการเขียนและมีนิสัยรักการเขียน การศึกษาค้นคว้าโดยใช้กระบวนการเขียน จดบันทึกข้อมูลความรู้ ประสบการณ์ เหตุการณ์และสังเกตการณ์อย่างเป็นระบบ นำวิธีการของแผนภาพความคิดมาพัฒนางานเขียนและการรายงาน และเขียนสื่อสารได้ตามจุดประสงค์อย่างมีมารยาทในสังคม

สำลี รักสุทธี (2550 : 17) ได้จำแนกจุดมุ่งหมายของการเขียนไว้ว่า

1. เขียนเพื่อบอกเล่าเหตุการณ์ชุมชน สังคม บ้านเมือง ให้คนอื่นทราบ
2. เขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น วิพากษ์ วิจารณ์ ตีติง เสนอต่อผู้นำผู้บริหาร เหตุการณ์บ้านเมือง ชีวิต ความเป็นอยู่ของคน สังคม
3. เขียนตามหน้าที่การงาน เช่น การเขียนหนังสือราชการ การเขียนประกาศ โฆษณา
4. เขียนเพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิด ทักษะ จินตนาการของตน
5. เขียนเพื่อสนองตอบความต้องการของตนเอง เช่น อยากแสดงความคิดเห็นต่อคนรัก
6. เขียนเพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ ทักษะ ให้คนอื่นรู้

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การเขียนมีจุดมุ่งหมายตามลักษณะความต้องการหรือวัตถุประสงค์ที่ผู้เขียนกำหนดได้ อาจจะเขียนเพื่อคัดลายมือ ฝึกทักษะการเขียนสะกดคำได้ถูกต้อง

รวดเร็ว เพื่อถ่ายทอดความคิด ไปสู่ผู้อ่านบางคน และอาจมีจุดมุ่งหมายของการเขียนเพื่อหารายได้ เป็นต้น

2.3 ความสำคัญและประโยชน์ของการเขียน

เนื่องจากการเขียนเป็นทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน เท่ากับทักษะการอ่าน จึงได้มีผู้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนไว้ ดังนี้

ฟ็อน เปรมพันธุ์ (2542 : 136) กล่าวว่า การเขียนมีลักษณะเฉพาะที่สำคัญแตกต่างจากการพูด คือ การเขียนมีลักษณะของความคงทนถาวร สามารถปรากฏเป็นหลักฐานอ้างอิงได้นานนับร้อยนับพันปี และสามารถอ่านได้หลายครั้งตามต้องการ การเขียนมีความสำคัญสรุปได้ดังนี้

1. การเขียนเป็นการสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์
2. การเขียนเป็นเครื่องมือถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญยิ่งของมนุษย์
3. การเขียนเป็นการแสดงออกซึ่งภูมิปัญญาของมนุษย์
4. การเขียนเป็นเครื่องมือระบายอารมณ์และความรู้สึกของมนุษย์ช่วยให้ผ่อนคลายความอัดอั้นคับข้องใจ
5. การเขียนเป็นเครื่องมือในการสร้างความรัก ความสามัคคี และความเจริญรุ่งเรืองในสังคม แต่ตรงกันข้าม การเขียนก็อาจเป็นเครื่องมือในการบ่อนทำลายได้เช่นกัน
- 6) การเขียนสามารถทำให้มนุษย์ประสบความสำเร็จในชีวิต ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ

วรณี โสภประยูร (2542 : 140-141) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนไว้ว่า

1. เป็นเครื่องมือในการสื่อสารของมนุษย์ที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ และประสบการณ์ของตนออกมาเสนอต่อผู้อ่าน
2. เป็นการเก็บบันทึกรวบรวมข้อมูลที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ ซึ่งตนเคยมีประสบการณ์มาก่อน
3. เป็นการระบายอารมณ์อย่างหนึ่งเกี่ยวกับเรื่องที่ทำให้ผู้เขียนเกิดความรู้สึกกับประสบการณ์ที่ผ่านมา
4. เป็นเครื่องมือถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม เช่น การถ่ายทอดจากสมัยหนึ่งไปอีกสมัยหนึ่ง หรือจากชาติหนึ่งไปสู่อีกชาติหนึ่ง
5. เป็นเครื่องมือพัฒนาสติปัญญาของบุคคล เนื่องจากการเรียนรู้

ทุกอย่างต้องอาศัยการเขียนเป็นเครื่องมือสำหรับบันทึกสิ่งที่ได้ฟังหรือได้อ่าน

6. เป็นการสนองความต้องการของมนุษย์ เช่น ต้องการทำให้รู้เรื่องราว ทำให้รัก ทำให้โกรธ และสร้างหรือทำลายความสามัคคีของคนในชาติ

7. เป็นการแสดงออกซึ่งภูมิปัญญาของผู้เขียน ทำให้รู้ความสามารถของผู้เขียนได้จากวรรณกรรมหรืองานเขียนอื่น ๆ

8. เป็นอาชีพอย่างหนึ่งที่ได้รับการยกย่องว่ามีเกียรติและเพิ่มฐานะทางเศรษฐกิจให้สูงขึ้น

9. เป็นการพัฒนาความสามารถบุคลิกภาพให้มีความเชื่อมั่นในตนเอง ในการแสดงความรู้สึกและแนวคิด

10. เป็นการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

ถวัลย์ มาสจรัส (2546 : 2) กล่าวว่า การเขียนเป็นเครื่องมือสำคัญต่อการสื่อสารระหว่างกัน การที่จะทำให้ผู้รับสารหรือผู้อ่านเกิดความเข้าใจถึงสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารอย่างถูกต้องแล้ว ผู้เขียนจะต้องจัดระเบียบความคิดของตนเองออกมาเป็นระบบ และต้องรู้จักเลือกใช้ถ้อยคำภาษาไทยในการเขียนที่ถูกต้องชัดเจน เพื่อสื่อความหมายอย่างครบถ้วนสมบูรณ์

สำลี รักสุทธี (2550 : 12) ได้ระบุถึงความสำคัญของการเขียนไว้ดังนี้

1. การเขียนเป็นการถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกที่หลากหลายให้คนอื่นได้รับรู้

2. การเขียนเป็นการถ่ายทอดความรู้ ข้อคิด ความเห็นที่ชนะผ่าน

3. การเขียนเป็นการบันทึกเหตุการณ์ เรื่องราวที่ตนเองพบผ่าน

4. การเขียนเป็นการแสดงออกถึงภูมิปัญญา ความสามารถของผู้เขียน

5. การเขียนเป็นการเก็บความรู้ ข้อมูลแต่ละยุคสมัยไว้ให้กับสังคม

6. การเขียนเป็นการเก็บเกี่ยวประสบการณ์ด้านภาษา (เขียน) ให้พัฒนา

7. การเขียนเป็นการแสดงถึงนิสัย ความรับผิดชอบที่มีต่อตนเองและ

8. การเขียนเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร กระจายความรู้ข้อคิด

9. การเขียนเป็นการบอกใบ้ถ่ายทอด แสดงหลักฐานผ่านตัวอักษรให้

10. การเขียนเป็นการแสดงออกถึงภูมิปัญญา ความสามารถของผู้เขียน

11. การเขียนเป็นการบันทึกเหตุการณ์ เรื่องราวที่ตนเองพบผ่าน

12. การเขียนเป็นการแสดงออกถึงภูมิปัญญา ความสามารถของผู้เขียน

13. การเขียนเป็นการเก็บเกี่ยวประสบการณ์ด้านภาษา (เขียน) ให้พัฒนา

14. การเขียนเป็นการเก็บความรู้ ข้อมูลแต่ละยุคสมัยไว้ให้กับสังคม

15. การเขียนเป็นการเก็บเกี่ยวประสบการณ์ด้านภาษา (เขียน) ให้พัฒนา

16. การเขียนเป็นการแสดงออกถึงนิสัย ความรับผิดชอบที่มีต่อตนเองและ

17. การเขียนเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร กระจายความรู้ข้อคิด

18. การเขียนเป็นการบอกใบ้ถ่ายทอด แสดงหลักฐานผ่านตัวอักษรให้

คนอื่นรู้

ยืนยาว

10. การเขียนเป็นการถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยมที่

อัมรา ศรีเกน (2553 : 49) กล่าวว่า การเขียนเป็นเครื่องมือที่ใช้ติดต่อสื่อสารระหว่างกันของมนุษย์ เป็นทักษะที่ผู้เขียนได้ถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก จินตนาการและความต้องการของตนเอง และเป็นสื่อความหมายที่คงทน ใช้บันทึกแทนความจำเพื่อป้องกันการลืมได้ดีกว่าสื่ออื่น ๆ สามารถใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงได้ และสามารถพัฒนาเพื่อยึดเป็นงานอาชีพได้

สรุปได้ว่า การเขียนมีความสำคัญต่อมนุษย์ในฐานะเป็นเครื่องมือสำหรับการสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ ตลอดจนประสบการณ์ต่างๆ ของผู้เขียนให้ผู้อื่นทราบ เป็นเครื่องมือที่ใช้บันทึกถึงความเจริญทางวัฒนธรรมสู่ชุมชนรุ่นหลัง และสามารถใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงได้ นอกจากนี้การเขียนยังเป็นทักษะที่สำคัญที่ต้องใช้ควบคู่กับทักษะการอ่าน การฟัง และการพูดอีกด้วย

2.4 องค์ประกอบของการเขียน

เนื่องจากการเขียนมีความสำคัญและเป็นทักษะที่มีขั้นตอน ซึ่งเกิดขึ้นได้ยากกว่าทักษะด้านอื่น ๆ เพราะการเขียนต้องอาศัยทักษะอื่น ๆ ประกอบด้วย และต้องผ่านการฝึกฝนเป็นเวลานาน องค์ประกอบของการเขียนมีหลายอย่าง ดังมีผู้อธิบายไว้ดังนี้

กลุ่มส่งเสริมการเรียนการสอนและประเมินผล (2548 : 24) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการเขียนไว้ว่า การเขียนที่ดีจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. ความชัดเจน (Perspicuity) คือความชัดเจนในการใช้ถ้อยคำสื่อความหมายได้ตรง
2. ความเรียบง่าย (Simplicity) คือการใช้คำธรรมดาที่เข้าใจง่าย
3. ความกระชับ (Brevity) คือการใช้ถ้อยคำน้อย แต่ให้ความหมายชัดเจนและมีน้ำหนัก
4. ความประทับใจ (Impressiveness) คือการใช้ถ้อยคำเร้าความรู้สึกของผู้อ่าน
5. ความไพเราะ (Euphony) คือการเลือกใช้คำที่มีเสียงราบรื่นไพเราะหู
6. การสร้างภาพ (Picture squares) คือการใช้คำที่มองเห็นภาพ สื่อให้เห็นภาพชัดเจน

7. โครงสร้างของประโยค (Structure of sentences) คือการแต่งประโยคให้สอดคล้องสอดรับกับเหตุการณ์ ประโยคหลักประโยคอยู่ใกล้กัน ไม่อยู่ไกลกันเกินไป ที่สำคัญคือประโยคที่แตงั้นควรเป็นประโยคกระชับ คือประโยคที่เอาข้อความสำคัญไปไว้หลังสุด ให้ประโยคต้นเป็นประโยคที่ชักนำความสนใจและก่อให้เกิดความสงสัย ผู้อ่านจะต้องอ่านไปจนจบ มิฉะนั้นจะไม่เข้าใจเรื่อง ประโยคลักษณะนี้เป็นประโยคที่ดี เพราะสามารถยึดความสนใจของผู้อ่านไว้ได้

อัมรา ศรีเกิน (2553 : 21) กล่าวว่า การเขียนเป็นกระบวนการที่เกิดจากผู้เขียน ใช้ความคิดถ่ายทอดเป็นตัวอักษร โดยใช้เครื่องเขียนและอาศัยประสบการณ์ทางภาษา ใช้ภาษาให้ถูกต้องและเหมาะสมกับกาลเทศะ เลือกเนื้อหาและรูปแบบตามความสนใจและความต้องการของผู้อ่าน

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการเขียนคือ กระบวนการที่เกิดจากผู้เขียนใช้ความคิดและศิลปะ การใช้ภาษา ก่อนที่จะลงมือเขียน ต้องรู้จักระบายความคิด รู้จักประเด็นที่จะเขียน รู้จักเลือกถ้อยคำ การเรียบเรียงประโยคให้ถูกต้องตามเกณฑ์ของภาษา

2.5 ประเภทของการเขียน

เนื่องจากการเขียนมีหลายรูปแบบ จึงได้มีการจัดประเภทการเขียนไว้ดังนี้

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2547 : 100) ได้ระบุว่า การเขียนมี 4 ประเภท

ดังนี้

1. การเขียนเรียงความ
2. การเขียนย่อความหรือสรุปความ
3. การเขียนจดหมาย
4. การเขียนบทหรือกรออง

สำลี รักสุทธี (2550 : 10) ได้กล่าวถึงประเภทการเขียนว่ามีหลายรูปแบบ

ดังนี้

1. การเขียนตามรูปแบบ เป็นการเขียนที่มีการกำหนดรูปแบบตายตัว ถ้าเขียนผิดไปจากรูปแบบถือว่าไม่ถูกต้อง เช่น การเขียนเรียงความ การเขียนจดหมาย การเขียนย่อความ การเขียนหนังสือราชการ การเขียนประกาศ เป็นต้น

2. การเขียนไม่เป็นรูปแบบ เป็นการเขียนอิสระ ไม่มีรูปแบบตายตัว ซึ่งการเขียนประเภทนี้จะปรากฏเห็นมากมายในงานเขียนทั่วไป เช่น การเขียนเรื่องสั้น เขียนเล่าเรื่อง การเขียนบันทึกเหตุการณ์ การเขียนบันทึกความรู้ เขียนบันทึกการเดินทาง เป็นต้น

3.) การเขียนบทร้อยกรอง ถือเป็นการเขียนตามรูปแบบประเภทหนึ่งซึ่งมีลักษณะฉันทลักษณ์ของแต่ละประเภทชัดเจน ผู้เขียนต้องเข้าใจลักษณะของคำประพันธ์หรือบทร้อยกรองประเภทนั้น ๆ เช่น การเขียนกลอนแปด การเขียนกาพย์ยานี เป็นต้น

4. การเขียนสารคดี ถือเป็นการเขียนไม่เป็นรูปแบบประเภทหนึ่ง ผู้เขียนต้องมีความรู้ข้อมูล ข้อเท็จจริงเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อาจเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม ประเพณีวัฒนธรรม ธรรมชาติสิ่งแวดล้อมก็ได้ เพื่อบอกเล่าให้คนอื่นรู้

5. การเรียนเรื่องสั้น นวนิยาย เป็นการเขียนที่อาจเป็นความจริง ข้อเท็จจริงหรือเรื่องที่เกิดจินตนาการขึ้นเองก็ได้ เรื่องลักษณะนี้ส่วนใหญ่จะมีตัวละครนำเรื่องหรืออาจเป็นเรื่องเล่า ที่สมมุติเหตุการณ์ขึ้นเองก็ได้

6. การเขียนสื่อความ ถือเป็นการเขียนทุกประเภท ที่ผู้เขียนอาจใช้ศิลปะการเขียนแบบใดก็ได้ เช่น เขียนสื่อด้วยรูปลักษณะบทร้อยกรอง เขียนสื่อความในรูปลักษณะร้อยแก้วก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความชำนาญและความต้องการที่จะสื่อของผู้เขียนเป็นสิ่งสำคัญ

อัมรา ศรีเกน (2553 : 51) กล่าวว่า การเขียนโดยทั่วไปมี 2 ประเภทตามลักษณะของงานเขียน คือการเขียนแบบร้อยแก้ว เป็นการเขียนแบบความเรียงไม่บังคับตามลักษณะของฉันทลักษณ์ และการเขียนแบบร้อยกรอง เป็นการเขียนแบบบังคับตามฉันทลักษณ์ เช่น โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ร่าย เป็นต้น และการเขียนยังจัดแบ่งตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการของผู้เขียนได้อีกประการหนึ่ง

สรุปได้ว่า การเขียนจำแนกได้หลายประเภท ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้ในการจำแนกประเภทของการเขียน โดยทั่วไปมักจำแนกตามลักษณะของงานเขียนได้ 2 ประเภท คือการเขียนแบบร้อยแก้ว และการเขียนแบบร้อยกรอง

2.6 หลักการสอนเขียน

การเขียนมีความสำคัญและมีความจำเป็นที่ผู้สอนจะต้องให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งเป็นทักษะทางภาษาที่ต้องอาศัยการฝึกอย่างสม่ำเสมอ และจะต้องพยายามจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการเขียนด้วยรูปแบบที่แตกต่างกัน เพื่อสร้างความสนใจของผู้เรียนให้เกิดความสนใจในการเขียน และพยายามฝึกฝนให้ดีขึ้น (อัมรา ศรีเกน. 2553 : 51 อ้างถึงใน ; ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. 2545 : 55-56) ได้เสนอวิธีการสอนเขียนไว้ดังนี้

1. ก่อนสอนควรควรพุดจูงใจให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการเขียนหนังสือให้ถูกต้องชัดเจนว่า การเขียนหนังสือถูกต้อง ชัดเจน เป็นการแสดงว่าผู้เขียนเป็นผู้มีการศึกษาคดี

ใครอ่านข้อความนั้น ๆ ก็อ่านเข้าใจง่าย ไม่มีการเข้าใจผิดและควรอธิบายให้เข้าใจประโยชน์ที่ได้จากการเขียนแต่ละประเภทด้วย

2. พยายามสอนให้การเขียนสัมพันธ์กับการฟัง การพูด และการอ่าน วิธีสอนที่จะให้สัมพันธ์กับทักษะอื่น ก็คือ ก่อนที่จะเขียนสิ่งใดควรริเริ่มจากการฝึกให้รู้จักฟังเสียก่อน แล้วจึงเขียน เช่น ให้ฟังคำถามแล้วเขียนตอบให้ตรงคำถาม เก็บสิ่งที่ได้ฟังจากการบรรยายไปเขียน หรือให้อภิปรายกันในเรื่องที่เขียน จนแน่ใจว่าผู้เรียนมีความรู้ และมีความคิดที่จะเขียนเกี่ยวกับสิ่งนั้นๆ เสียก่อนแล้วจึงให้เขียน บางครั้งครูอาจกำหนดให้ผู้เรียนอ่านหรือค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสือในห้องสมุดมาเขียนด้วย

3. ในกรณีที่ผู้เรียนเขียนตัวสะกดหนังสือผิดพลาดนั้น ครูควรหาอธิบายให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกเต็มใจที่จะแก้ไขข้อบกพร่องผิดพลาดของตน ดีกว่าทำโทษให้แค้นแล้วแก้อีก ผู้เรียนเบื่อหน่ายไม่เกิดผลดีแต่อย่างใด วิธีแก้ อาจทำได้โดยรวบรวมคำที่ผู้เรียนมักสะกดผิดเสมอๆ เขียนบนกระดานดำหรือเขียนใส่บัตรคำ นำไปปิดไว้บนป้ายประกาศของชั้น ครูมอบหน้าที่ให้เด็กเขียนบัตรคำก็ได้ เมื่อรวมคำที่คิดไว้มากแล้ว ควรทดสอบคำเหล่านั้นเป็นระยะๆ หรืออาจให้ผู้เรียนเขียนสถิติการเขียนคำ ถูกต้องแต่ละครั้งของตนเองไว้ก็ได้ ในบางครั้งอาจให้แข่งขันสะกดคำถูกบ้างก็ได้ ทั้งนี้เป็นการช่วยให้ผู้เรียนรู้จักระมัดระวังมิให้เขียนผิด

4. การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ให้ทำหนังสือสำหรับชั้น หรือประกวดการเขียนนิทาน หรือประกวดการเขียนเรื่องจริงที่ได้ประสบมาด้วยตนเอง เป็นการส่งเสริมทักษะการเขียนของผู้เรียนได้เหมือนกัน

5. ในการสอนวิชาต่างๆ อาจมีโอกาสนี้ที่จะฝึกทักษะเขียนได้เสมอครูที่สอนภาษาไทยควรปรึกษากับครูที่สอนวิชาอื่น ๆ เพื่อช่วยกันหรือร่วมมือกันสอนให้สาระวิชาต่างๆ สัมพันธ์กัน โดยใช้เนื้อหาวินิจฉัยสำหรับฝึกทักษะเขียนก็ได้ เช่น สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ ฯลฯ อาจให้เขียนเรียงความ หรือรายงานในวิชานั้นๆ ก็ได้

สรุป หลักการสอนเขียน จะต้องอาศัยการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอครูผู้สอนภาษาไทยควรร่วมมือกับครูที่สอนในรายวิชาอื่น ๆ เพื่อร่วมมือกันในการสอนพัฒนาทักษะการเขียน จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการเขียนด้วยรูปแบบที่แตกต่างกัน เพื่อเร้าความสนใจให้นักเรียนต้องการพัฒนาด้านทักษะการเขียน การสอนเขียนควรสัมพันธ์กับการฟัง การพูด และการอ่าน

3 ความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านกับการเขียน

การอ่านเป็นที่มาของการเขียน คนที่อ่านมากจะทำให้เขียนหนังสือได้ดี ด้วยเหตุนี้

ผู้มีความรู้ด้านการอ่านและการเขียนที่แข็งแรง อธิบายให้เห็นความสัมพันธ์ของการอ่านและการเขียน ดังนี้

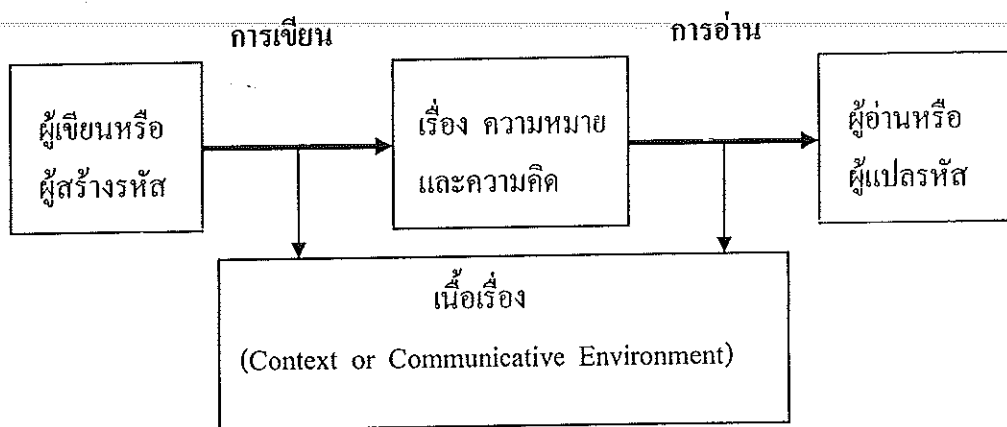
ศิริพร ลิ้มตระกูล (2548 : 25-26) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านและการเขียนว่า การอ่าน คือการเขียนในทางกลับกัน การอ่านเพื่อค้นหาความจริง (Scanning) คล้ายกับคิด-ก่อน-เขียน ซึ่งเป็นหัวใจของการสื่อความหมายที่ดี เป็นขบวนการที่ใช้ในการเขียนเพื่อสื่อความหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ถ้านักเรียนส่วนมากใช้ศิลปะนี้ได้เป็นอย่างดีแล้ว จะได้ความคิดและข้อมูลโดยการเริ่มต้นตั้งแต่แรก ตัดสินใจได้หลังจากอ่านไปได้ 2-3 ประโยคว่าจะอ่านต่อหรือไม่ นักเขียนหลายคนใส่ใจความสำคัญไว้ในตอนกลางของเรื่อง ซึ่งผู้อ่านต้องกันให้พบในการอ่านให้ได้ความมากที่สุดและเร็วที่สุด จึงควรสร้างนิสัยการจับใจความสำคัญ

ในการรวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของการอ่านและการเขียน Stotsky 1983 (กลุ่มส่งเสริมการเรียนการสอนและประเมินผล. 2548 : 26) พบว่างานวิจัยส่วนมากจะศึกษาอิทธิพลของการเขียนที่มีต่อการพัฒนาการอ่าน พบว่า

1. นักเขียนที่ดีมักจะเป็นนักอ่านที่ดี
2. นักเขียนที่ดีมักจะทำมากกว่านักเขียนที่ไม่เก่ง
3. นักเขียนที่ดีมักจะเขียนเป็นประโยคที่ดีกว่านักเขียนที่ไม่เก่ง

กระบวนการอ่าน-เขียนและระบบปฏิบัติการ ประกอบด้วยส่วนย่อย 4 ส่วน คือ

1. ผู้เขียนหรือผู้สร้างรหัส (Encoder)
2. เรื่องหรือสิ่งที่ผู้เขียนแต่งขึ้น
3. ผู้อ่านหรือผู้แปลรหัส (Decoder)
4. สิ่งแวดล้อมที่สื่อความหมาย

แผนภาพที่ 1 กระบวนการอ่าน-เขียนและระบบปฏิบัติการ

ในด้านการเขียนสื่อความหมาย ผู้เขียนเป็นแหล่งข่าว เขามีความคิดต้องการจะสื่อออกไปและในการแสดงความคิดดังนี้ (Encoding) ข้อมูลก็จะแปรรูปเป็นคำและตัวอักษรต่าง ๆ ในการทำเช่นนี้ผู้เขียนจะนำนิสัยต่าง ๆ การแสดงความคิด ความรู้ประสบการณ์ของเขา ความรู้ทั่ว ๆ ไป ภาษา ทักษะคติ ค่านิยม สิ่งที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสมมติฐานเกี่ยวกับภาษาและเนื้อเรื่องมานำเสนอ

ในทำนองเดียวกัน ผู้อ่านจะต้องแปลรหัสความคิดของผู้แต่ง จะต้องนำความรู้ประสบการณ์ตลอดจนภาษา ศัพท์ ไวยากรณ์ สมมติฐานเกี่ยวกับภาษา ทักษะคติ ค่านิยม สิ่งที่เกี่ยวข้องมาสู่การอ่านด้วย

เรื่อง (Text) ประกอบด้วยความคิด ความหมายซึ่งผู้แต่งได้แต่งขึ้น เรื่องประกอบด้วยสัญลักษณ์ทางภาพเขียนแทนคำและการเรียบเรียงถ้อยคำเป็นไปตามกฎเกณฑ์ เพราะเรื่องนี้เป็นหน่วยของความหมาย การสร้างและการถอดรหัสมักเกิดในสิ่งแวดล้อมที่สื่อความหมาย (Context or Communicative Environment) ซึ่งประกอบด้วยสิ่งต่าง ๆ สังคม วัฒนธรรม เวลา และสถานที่ สถานการณ์ อิทธิพลของผู้เขียนในระหว่างการเขียน ซึ่งจะสะท้อนถึงผลงานของเขาและวิธีที่ผู้อ่านจะตีความด้วย ดังนั้น การอ่านมีส่วนช่วยในการเขียน มีกฎ 6 ข้อที่จะช่วยในการอ่านให้เข้าใจอย่างรวดเร็วคือ

1. อ่านให้มากขึ้น
2. เรียนรู้วิธีอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ
3. อ่านเรื่องที่ท้าทายความเข้าใจ (เรื่องยาก ๆ)
4. แบ่งเวลาให้เป็น
5. อ่านให้เร็วอย่างเป็นธรรมชาติและอัตโนมัติ
6. และพัฒนานิสัยการอ่านอย่างมีสมาธิ

ลำลี รักสุทธิ (2550 : 16) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านกับการเขียนว่า

1. คนที่อ่านมากจะทำให้มีคำในสมองมาก เรียกว่ามี “คลังคำ” เมื่อมีคลังคำมากจึงสะดวกสำหรับการนำมาใช้ ครั้นถึงเวลาเขียนเรื่องจึงเขียนได้ง่ายกว่าคนที่ไม่ชอบอ่านหรือไม่มีคลังคำ
2. คนที่อ่านมากจะทำให้มีข้อมูล ความรู้มาก เมื่อจะเขียนเรื่องอะไรจึงไม่ติดขัดเหมือนคนที่ไม่ชอบอ่าน
3. คนที่อ่านมากจะให้เห็นลีลา ลักษณะ ศิลปะการประพันธ์ ของนักเขียนต่าง ๆ ซึ่งจะสามารถนำไปปรับประยุกต์เป็นของตนเองได้ คนที่ชอบอ่านลักษณะเรื่องแบบใด

หรือของใครก็มักจะมีลีลาการเขียนเหมือนลักษณะนั้นหรือคนนั้น

4. คนที่อ่านมากจะเรียบเรียงถ้อยคำ แต่งประโยคได้สละสลวยกว่าคนที่ไม่ชอบอ่าน ทั้งนี้เพราะคนที่อ่านมากจะซึมซับเอาความงามของภาษา ประโยคที่พบเห็นมาคัดแปลงเป็นของตนเองได้ง่ายและมากกว่าคนที่ไม่ชอบอ่าน

5. คนที่อ่านมากจะเขียนเพื่อการสื่อสารทุกประเภทได้ดีกว่าคนที่ไม่ชอบอ่าน ไม่ว่าจะเขียนร้อยแก้ว ร้อยกรอง

แผนการจัดการเรียนรู้

1. ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

จรวพร ประสานทอง (2542 : 14) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ว่า คือ แนวทางหรือโครงการสอนที่ผู้สอนควรจัดเตรียมไว้ล่วงหน้า เพื่อสอนในรายวิชาที่ตนสอน และให้การสอนเกิดประสิทธิภาพ

กรมวิชาการ (2542 : 5) ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า หมายถึง โครงการหรือแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดไว้เพื่อทำการสอนวิชาใดวิชาหนึ่ง เพื่อให้การสอนเกิดประสิทธิภาพ แผนการเป็นปัจจัยที่รวมเอาทุกสิ่งทุกอย่างในการจัดการเรียนการสอนไว้ เช่น จุดประสงค์ของการเรียน กิจกรรม คือ อุปกรณ์ เทคนิคการวัดผล ดังนั้นแผนการจัดการเรียนรู้จึงมีบทบาทสำคัญในการเพิ่มคุณภาพการเรียนการสอนของครู - อาจารย์โดยตรง

สำลี รักสุทธี (2544 : 42) แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึงแผนการที่ยึดเอาวิชาใดวิชาหนึ่งเป็นแกนกลาง แล้วโยงเนื้อหาวิชาอื่นที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันมาบูรณาการกันอย่างเป็นสัดส่วน

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง เอกสารที่ครูผู้สอนจัดทำขึ้นจากการวิเคราะห์หลักสูตร เป็นการเตรียมการล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ช่วยให้ผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางที่หลักสูตรกำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542 : 2) กล่าวถึงความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

ดังนี้

1. เป็นการวางแผนและการเตรียมการล่วงหน้า เป็นการนำเทคนิคและวิธีการเรียนรู้ สื่อและเทคโนโลยีตลอดจนจิตวิทยาการสอน มาผสมผสาน ประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ

2. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร เทคนิคการเรียนการสอน การเลือกใช้สื่อ การวัดและการประเมินผล ตลอดจนประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องที่จำเป็น

3. เป็นคู่มือการสอนสำหรับตัวครูและครูที่สอนแทน ไปใช้ปฏิบัติการสอนอย่างมั่นใจ

4. เป็นหลักฐานแสดงค่านิยมของการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผลที่จะเป็นประโยชน์ต่อกิจกรรมการเรียนการสอนต่อไป

5. เป็นหลักฐานแสดงความเชี่ยวชาญของครูผู้สอน ซึ่งสามารถนำไปเสนอเป็นผลงานทางวิชาการได้

สุพล วังสินธุ์ (2536 : 6) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้พอสรุปได้ดังนี้

1. ทำให้เกิดการวางแผนวิธีสอน วิธีเรียนที่ดี เกิดจากการผสมผสานความรู้และจิตวิทยาทางการศึกษา

2. ช่วยให้ครูมีคู่มือในการสอนที่ตัวเองทำล่วงหน้า ทำให้ครูมีความมั่นใจในการสอนได้ตามเป้าหมาย

3. ส่งเสริมให้ครูไปศึกษาหาความรู้ ทั้งหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดผลและประเมินผล

4. ใช้เป็นคู่มือสำหรับครูที่สอนแทน

5. เป็นหลักฐานแสดงข้อมูลที่ถูกต้อง เทียบตรง เป็นประโยชน์ต่อวงการศึกษ

6. เป็นผลงานทางวิชาการแสดงความชำนาญ และเชี่ยวชาญของผู้จัดทำ

ทวีศักดิ์ ไชยมาโย (2537 : 4-5) ให้ความสำคัญของแผนการศึกษา ไว้ ดังนี้

1. ช่วยให้ครูได้ศึกษาหาความรู้ในเรื่องหลักสูตร แนวการสอน จัดหาสื่อประกอบการสอน ตลอดจนวิธีการวัดและประเมินผลอย่างละเอียดทุกแง่มุม

2. ช่วยให้เกิดการวางแผนวิธีสอน วิธีเรียนที่มีความหมายยิ่งขึ้น เพราะการวางแผนการจัดการเรียนรู้เป็นการผสมผสานเนื้อหาสาระ และจุดประสงค์การเรียนรู้ จากหลักสูตรกับหลักจิตวิทยาการศึกษา หรือนวัตกรรมการเรียนใหม่ๆ ตลอดจนปัจจัยอันยวความสะดวกของโรงเรียนและสภาพปัญหา ความสนใจ ความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และทรัพยากรในห้องเรียน โดยใช้วิธีการเชิงระบบ เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ช่วยให้ครูมีคู่มือที่ทำด้วยตนเองล่วงหน้า เพื่อให้เกิดความสะดวก ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร ส่งเสริมการเรียนรู้ให้นักเรียนมีความรู้อย่างครบถ้วน สอดคล้องกับระยะเวลาและจำนวนคาบที่อยู่จริงในแต่ละภาคเรียน นั่นคือสอนได้ครบถ้วนและทันเวลา ช่วยให้ครูมีความมั่นใจในการสอนมากขึ้น

4. ทำให้การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ช่วยให้ครูวินิจฉัยจุดอ่อนของนักเรียนที่จะได้รับการแก้ไข และทราบจุดเด่นที่ควรได้รับการส่งเสริม

5. ช่วยให้ครูสามารถใช้ข้อมูลที่มีความเที่ยงตรง เพื่อเสนอแนะบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมวิชาการ ศึกษาพิเศษ และผู้บริหาร เพื่อปรับปรุงหลักสูตรให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

6. ช่วยให้ผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบขั้นตอน กระบวนการในการสอนของครู เพื่อการนิเทศติดตาม และประเมินผลการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

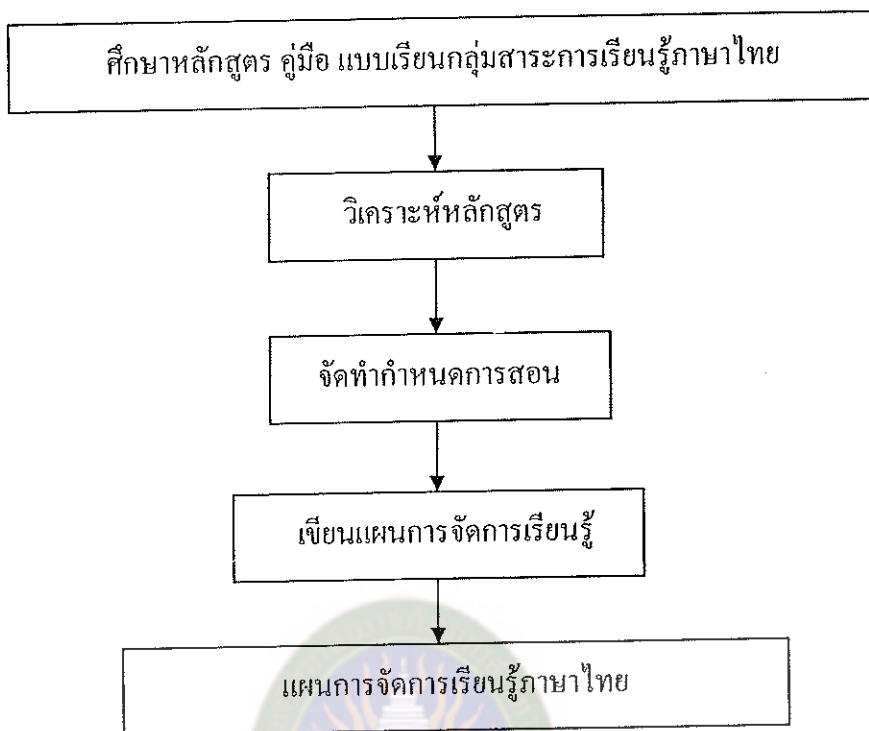
7. เป็นคู่มือครูสำหรับผู้มาสอนแทน

8. เป็นการพัฒนาวิชาชีพครู ที่แสดงว่างานสอนต้องได้รับการฝึกฝนที่มีความเชี่ยวชาญ โดยมีเครื่องมือและเอกสารที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพ

9. เป็นผลงานอย่างหนึ่งที่แสดงถึงความชำนาญการพิเศษหรือความเชี่ยวชาญของผู้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสามารถนำไปใช้พัฒนางานในหน้าที่ และเสนอเลื่อนระดับให้สูงขึ้น

3. กระบวนการทำแผนการจัดการเรียนรู้

สถาบันราชภัฏมหาสารคาม (2539 : 1-5) กล่าวว่า การทำแผนการจัดการเรียนรู้เป็นการเตรียมการสอนเพื่อใช้ทักษะกระบวนการด้านต่างๆ ของนักเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีย่อมสนองปัญหาและความต้องการของนักเรียน ชุมชน และสังคม กระบวนการทำแผนการจัดการเรียนรู้ มีลำดับตามแผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 ขั้นตอนการทำแผนการจัดการเรียนรู้

จากแผนภาพที่ 2 จะเห็นว่าการทำแผนการจัดการเรียนรู้เป็นลำดับขั้น ดังนี้
ขั้นที่ 1 ศึกษาหลักสูตร

การศึกษาหลักสูตรเพื่อทำแผนการจัดการเรียนรู้ จะต้องศึกษาส่วนประกอบ
ของหลักสูตรตั้งแต่ หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง เวลาเรียน แนวการดำเนินการ สิ่งสำคัญ คือ
ศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามที่หลักสูตรต้องการ

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์หลักสูตร

เพื่อศึกษาจุดประสงค์ โครงสร้างเนื้อหา เพื่อจะได้นำไปจัดกิจกรรมการเรียน
การสอนให้สอดคล้อง และเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงสภาพของนักเรียน
ด้วย สำหรับคู่มือครุภัณฑ์ศาสตร์ จะช่วยให้ทราบความคิดรวบยอด จุดประสงค์ ขอบเขตเนื้อหา
แผนภูมิการสอน ซึ่งจะนำมาจัดให้เหมาะสมกับจำนวนคาบในการสอนแต่ละครั้ง และนำมาจัดทำ
ขอบข่ายเนื้อหาในการสอนแต่ละครั้ง

ขั้นที่ 3 จัดทำกำหนดการสอน

เพื่อเป็นการวางแผนการจัดการเรียนรู้ตลอดภาคเรียน ตลอดปีการศึกษาให้
เป็นไปตามลำดับว่าจะทำการสอนแต่ละครั้งว่ามีขอบเขตเนื้อหาแค่ไหน ใช้กิจกรรมการเรียนการ
สอนอะไรและเพื่อจะให้นักเรียนบรรลุเรื่องอะไรในการสอนแต่ละครั้ง

ส่วนประกอบของกำหนดการสอนมีดังนี้

1. หัวเรื่องย่อย เป็นเนื้อหาที่ได้จากการวิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา ซึ่งอาจค้นคว้าจากหนังสืออ้างอิงอื่นประกอบ หรือใช้หัวข้อปัญหาในชีวิตตามความต้องการของชุมชน
2. จำนวนคาบ ได้กำหนดจำนวนคาบที่ควรใช้ในการสอนแต่ละหัวข้อเรื่องย่อยโดยคำนวณจากจำนวนคาบที่มีจริง ตลอดจนภาคเรียนตามข้อกำหนดของหลักสูตร และพิจารณาน้ำหนักของเรื่องราวที่จะสอนในหัวเรื่องย่อย ๆ นั้น
3. กิจกรรม ในขั้นตอนนี้ครูผู้สอนต้องระบุกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะสอนในแต่ละหัวข้อเรื่องย่อยที่วิเคราะห์ไว้ให้เป็นกระบวนการ โดยจัดให้เด็กได้ ทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ อย่างเหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เหมาะสมกับธรรมชาติ และวัยของเด็ก เหมาะสมกับลักษณะเนื้อหาวิชา และเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียน และชีวิตจริงของผู้เรียน
4. จุดประสงค์การเรียนรู้ ได้เขียนในลักษณะจุดประสงค์นำทางการเขียนจุดประสงค์นำทางมีวัตถุประสงค์ให้ผู้สอนได้พิจารณาถึงผลการเรียนหรือพฤติกรรมต่างๆ ที่ควรเกิดขึ้นในระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละเรื่องย่อยมีรูปแบบของกำหนดการสอนสามารถเขียนเป็นตารางดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 รูปแบบตารางกำหนดการสอน

การสอนครั้งที่	จำนวนคาบ	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	เนื้อหา

ขั้นที่ 4 การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

4. แนวการจัดทำแผนการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้พัฒนาการเรียนของตนด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย ครูเป็นผู้แนะนำและจัดแนวการเรียนแก่นักเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ควรจัดให้นักเรียนได้รู้จักคิด ศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยข้อมูลและสังเคราะห์เป็นความรู้ของตนเอง นักเรียนจะอ่านหนังสือ จดบันทึก และควรจะให้เรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย เรียนรู้จากครูวิทยากรท้องถิ่น จากสถานที่ต่างๆ ในชุมชน จากสื่ออิเล็กทรอนิกส์

เช่น อินเทอร์เน็ต ซีดีรอม วีดีทัศน์ เป็นต้น แผนการจัดการเรียนรู้มีแนวทางการเรียบเรียง ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 12-13)

4.1 นำหน่วยการเรียนรู้มาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ทุกหน่วยการเรียนรู้
แผนการจัดการเรียนรู้ทำได้ 2 รูปแบบ คือ

4.1.1 แผนการจัดการเรียนรู้เป็นการเรียนรู้เป็นแผนการเรียนรู้ย่อยรายชั่วโมง

4.1.2 แผนการจัดการเรียนรู้เป็นแผนการจัดการเรียนรู้รวม ไม่แยกเป็นราย

ชั่วโมง ครูจะต้องนำไปจัดทำเป็นแผนการเรียนรู้ย่อยเอง

4.2 ส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย

4.2.1 ชื่อหน่วยที่ ชื่อหน่วย ชั้นที่สอน และเวลาที่สอน

4.2.2 หน่วยการเรียนรู้จัดเป็นแผนการเรียนรู้ย่อย ก็คือ หัวข้อเรื่องการเรียนรู้
จะมีกี่แผน ขึ้นอยู่กับหัวข้อการเรียนรู้ที่กำหนดในสาระการเรียนรู้

4.2.3 จุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดมาจากการเรียนรู้ที่คาดหวัง

4.2.4 สาระการเรียนรู้ คือ เนื้อหาสาระที่เป็นหัวข้อย่อยที่สอน

4.2.5 กระบวนการเรียนรู้ คือ การจัดวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครู
และนักเรียนจะต้องปฏิบัติในการเรียนการสอน

4.2.6 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ คือ การกำหนดวิธีการวัดและ
ประเมินผล เช่น การสังเกต การตรวจผลงาน การทดสอบ เป็นต้น การวัดและประเมินผลจะ
กำหนดเกณฑ์การสังเกต การตรวจผลงาน และพฤติกรรมของนักเรียน ซึ่งเป็นการประเมินจาก
สภาพจริง

4.2.7 สื่อและแหล่งการเรียนรู้ จะกำหนดหนังสือประเภทการเรียนรู้ สถานที่
ที่จะศึกษาและวิทยากร เป็นต้น

5. ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี

ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี มีผู้ตั้งข้อสังเกตหลายประการ ดังนี้

สถาบันราชภัฏมหาสารคาม (2539 : 121) ได้กล่าวถึงลักษณะของแผนการ
จัดการเรียนรู้ที่ดีควรประกอบด้วย

1. มีความมุ่งหมายดี ชัดเจนสำหรับเรื่องนั้น ๆ เป็นความมุ่งหมายที่สามารถ
วัดได้

2. จัดประสบการณ์ให้นักเรียนได้รับอย่างเหมาะสม

3. จัดวิธีสอนและกิจกรรมได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและผู้เรียน

4. กำหนดวิธีวัดผลได้อย่างเหมาะสม

5. กำหนดสื่อการสอนเหมาะสมกับผู้เรียนและเนื้อหาวิชาที่สอน
6. สอดคล้องและเหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
7. มีความชัดเจน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง
8. ช่วยให้ครูเกิดความเชื่อมั่นในการสอนและสามารถปรับปรุงให้เหมาะสม

กับนักเรียนได้

9. เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่นำไปสอนได้ในสถานการณ์จริง

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2543 : 6) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีควรมีกิจกรรม การเรียนรู้ที่เข้าลักษณะ 4 ประการ คือ

1. เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมให้ผู้เรียน เป็นผู้ได้ลงมือปฏิบัติมากที่สุด โดยครูเป็นผู้คอยชี้แนะ ส่งเสริม หรือกระตุ้นให้กิจกรรมดำเนินการไปตามความมุ่งหมาย
2. เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้ค้นหาคำตอบด้วยตนเอง โดยครูพยายามลดบทบาทของผู้บอกคำตอบ เป็นผู้คอยกระตุ้นด้วยคำถามหรือปัญหาให้ผู้เรียนคิดแก้หรือหาแนวทางไปสู่ความสำเร็จในการทำกิจกรรมเอง
3. เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ มุ่งให้ผู้เรียนรับรู้ และนำกระบวนการไปใช้จริง
4. เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่สามารถจัดหาได้ในท้องถิ่นหลีกเลี่ยงการใช้วัสดุอุปกรณ์สำเร็จราคาสูง

สรุปได้ว่า ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี ควรประกอบด้วย

1. มีความสะดวกในการใช้
2. มีการตรวจสอบและพัฒนาแล้ว
3. เคยทดลองใช้มาแล้วหลายครั้ง
4. สามารถยืดหยุ่นได้
5. ส่งเสริมความแตกต่างระหว่างบุคคล
6. ใช้สื่อการสอนหลายๆ อย่างที่สัมพันธ์และสอดคล้องกับเนื้อหา
7. มีลักษณะบูรณาการและเชื่อมโยงการเรียนรู้สู่ท้องถิ่น
8. วัดและประเมินผลแบบอิงเกณฑ์
9. ประเมินตามสภาพที่แท้จริง

แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำยาก

1. ความหมายของแบบฝึกทักษะ

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของแบบฝึกทักษะ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537 : 147) กล่าวถึงแบบฝึกว่า แบบฝึก หรือแบบฝึกหัด หรือแบบฝึกทักษะ เป็นสื่อการเรียนประเภทหนึ่งสำหรับให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และทักษะเพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่หนังสือเรียนจะเป็นแบบฝึกทำยบทเรียน ในบางวิชาแบบฝึกหัดเป็นแบบฝึกปฏิบัติ

พินิจ จันทรชัย (2546 : 90) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกทักษะว่า แบบฝึกทักษะ หมายถึง งานกิจกรรมหรือประสบการณ์ที่ผู้สอนจัดให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ เพื่อทบทวนความรู้ที่เรียนมาแล้ว ให้สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

อำนาจ เลื่อมใส (2546 : 89) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกทักษะไว้ว่า หมายถึงแบบตัวอย่างปัญหาหรือคำสั่ง เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกตอบให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ทำได้ และเกิดความชำนาญ

อัมรา ศรีเกิน (2553 : 66) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกทักษะไว้ว่า ชุดการเรียนที่ครูสร้างขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้ทบทวนเนื้อหาที่เรียนรู้อยู่แล้ว เพื่อความรู้ ความเข้าใจ และเป็นการเพิ่มทักษะความชำนาญให้แก่ผู้เรียน ทำให้การเรียนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะ หมายถึง สื่อการเรียนประเภทหนึ่งสำหรับให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ได้ทบทวนเนื้อหาที่เรียนรู้อยู่แล้ว จะช่วยเพิ่มทักษะความชำนาญ และช่วยฝึกทักษะการคิดให้มากขึ้น ทั้งยังมีประโยชน์ในการลดภาระให้กับครู อีกทั้งพัฒนาความสามารถของ ผู้เรียนและทำให้ผู้เรียนมองเห็นความก้าวหน้าจากผลการเรียนรู้ของตนเองได้

2. ประโยชน์และความสำคัญของแบบฝึกทักษะ

แบบฝึกทักษะมีประโยชน์และความสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง ดังที่นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวไว้ ดังนี้

พินิจ จันทรชัย (2546 : 90) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึกทักษะ ดังนี้

1. แบบฝึกช่วยสร้างความรู้ที่มีประโยชน์แก่ผู้เรียน
2. เพื่อศึกษาภาพในการนำประสบการณ์ทางภาษามาใช้ในชีวิตประจำวัน

อำนาจ เลื่อมใส (2546 : 90) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึกทักษะไว้ ดังนี้

1. เป็นสื่อการเรียนการสอนอย่างหนึ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ จากการศึกษาปฏิบัติด้วยตนเอง

2. เพื่อเพิ่มเติมเนื้อหาความรู้แก่ผู้เรียน
3. ช่วยให้ผู้เรียนสามารถฝึกทักษะได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
4. ช่วยส่งผลการเรียนของผู้เรียนดีขึ้น
5. ช่วยทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

อัมรา ศรีเกิน (2553 : 68) กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกทักษะไว้ ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียน ได้ดีขึ้น
2. ช่วยให้ผู้เรียนจดจำเนื้อหาในบทเรียนและคำศัพท์ต่าง ๆ ได้คงทน
3. ทำให้เกิดความสุขสนุกสนานขณะเรียน
4. ทำให้ผู้เรียนทราบความก้าวหน้าของตนเอง
5. ผู้เรียนสามารถทบทวนความรู้ได้ด้วยตนเอง
6. แบบฝึกทักษะสามารถนำมาวัดผลการเรียนที่เรียนแล้ว
7. ช่วยให้ครูทราบข้อบกพร่องของผู้เรียนและนำไปปรับปรุงแก้ไขได้

ทันท่วงที

3. ลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี

การจัดทำแบบฝึกทักษะนั้น ประกอบด้วยองค์ประกอบด้านต่าง ๆ หลายด้าน ซึ่งมีผู้กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดี ดังนี้

พินิจ จันทรชัย (2546 : 92) บอกกล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีควรประกอบด้วย

1. เนื้อหาต้องชัดเจน
2. มีรูปแบบเร้าความสนใจ
3. ตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียน
4. ทำให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน

อานวย เลื่อมใส (2546 : 93) กล่าวถึงลักษณะที่ดีของแบบฝึกทักษะ ดังนี้

1. ควรเกี่ยวข้องกับเรื่องที่เรียนมาแล้ว เป็นเรื่องที่มีความหมายต่อผู้เรียน และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. ตรงตามจุดมุ่งหมายของการฝึก ลงทุนน้อย และทันสมัยอยู่เสมอ

3. ภาพประกอบ ภาษา สำนวนภาษา ความยากง่าย และเวลาในการฝึกมีความเหมาะสมกับวัยและพื้นฐานความรู้ความสามารถของผู้เรียน เพราะจะทำให้ฝึกคิดได้เร็วและสนุกสนาน

4. ใช้หลักจิตวิทยา ปลุกเร้าความสนใจ มีสิ่งแปลกใหม่ น่าสนใจและท้าทายให้ผู้เรียนสามารถแสดงความสามารถได้เต็มศักยภาพ และตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น

5. มีข้อเสนอแนะ คำชี้แจง และตัวอย่างสั้น ที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจวิธีทำได้ง่าย ๆ

6. มีหลายรูปแบบ ให้เลือกตอบอย่างจำกัดและอย่างเสรี เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกฝึกและศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

7. ควรเลือกฝึกเป็นเรื่อง ๆ แต่ละเรื่อง ไม่ควรยาวจนเกินไป เน้นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เลือกฝึกและศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

8. ควรได้รับการปรับปรุงควบคู่กับหนังสือเรียนเสมอ และควรใช้ได้ดีทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

9. ควรเป็นแบบฝึกที่สามารถประเมิน และจำแนกความเจริญของงานของผู้เรียนได้อีกด้วย

สรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะที่ดี ควรมีลักษณะดังนี้

1. เป็นการทบทวนเนื้อหาที่เรียนมาแล้ว เพื่อสร้างความคงทนในการเรียนรู้
2. มีคำชี้แจงที่ชัดเจน หรืออาจมีตัวอย่างให้ดู
3. ใช้เวลาที่เหมาะสมกับวัยและระดับความสามารถของผู้เรียน
4. ฝึกกระบวนการคิดให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ที่ยั่งยืน
5. ควรมีหลายรูปแบบเพื่อสร้างความเข้าใจ และท้าทายความสามารถของผู้เรียนให้อยากทำแบบฝึกทักษะ และทำด้วยความสนุกสนาน

6. เปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้เลือกตอบอย่างเสรี และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

7. สามารถประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนได้

8. ควรเลือกฝึกเป็นเรื่อง ๆ แต่ละเรื่อง ไม่ควรยาวจนเกินไป เน้นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เลือกฝึกและศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

9. ได้รับการปรับปรุงควบคู่กับหนังสือเรียนเสมอ และควรใช้ได้ดีทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

4. ขั้นตอนการสร้างแบบฝึก

แบบฝึกทักษะเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ครูสร้างขึ้น เพื่อเป็นการทบทวนความรู้ความเข้าใจของผู้เรียน ให้ได้ฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความคงทนในการเรียนรู้ ซึ่งมีหลักการในการสร้างดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2537 : 146)

4.1 สำรวจปัญหาและความต้องการ เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไปแล้ว ครูผู้สอนย่อมทราบดีว่า บรรลุตามจุดประสงค์หรือไม่ รวบรวมปัญหาและความต้องการในการแก้ปัญหา หรือความต้องการที่จะพัฒนาการเรียนการสอนในแต่ละจุดประสงค์

4.2 กำหนดจุดประสงค์ในการสร้างแบบฝึกทักษะ ให้ชัดเจนเพื่อตอบคำถามว่าสร้างแบบฝึกเพื่ออะไร ต้องการให้ผู้เรียนเป็นอย่างไร

4.3 วิเคราะห์คำที่เรียนในแต่ละจุดประสงค์ ว่าประกอบด้วยคำและความหมายว่าอย่างไร คำใดมักมีปัญหาในการอ่านและเขียน รวบรวมคำเหล่านั้นไว้

4.4 ศึกษาจิตวิทยาการเรียนรู้ จิตวิทยาการอ่านของผู้เรียนในแต่ละชั้นว่าเด็กแต่ละคนมีความสนใจเรื่องอะไร เช่น จิตวิทยาการอ่านที่นำไปใช้แบบฝึกทักษะ ประกอบด้วย

4.4.1 ความใกล้ชิด คือ ถ้าใช้สิ่งเร้าและตอบสนองเกิดขึ้นในเวลาใกล้เคียงกัน จะสร้างความพอใจให้แก่ผู้เรียน

4.4.2 การฝึกหัด คือ การให้ผู้เรียนได้ทำซ้ำๆ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจที่แม่นยำ

4.4.3 กฎแห่งผล คือ การให้ผู้เรียนได้ทราบผลการทำงานของตนด้วยการเฉลยคำตอบ จะช่วยให้ผู้เรียนได้ทราบข้อบกพร่องเพื่อปรับปรุงแก้ไขและเป็นการสร้างความพอใจแก่ผู้เรียนได้

4.4.4 การจูงใจ คือ การจัดแบบฝึกหัดเรียงตามลำดับจากแบบฝึกที่ง่ายและสั้น และผู้เรื่องยาวและยากขึ้น ควรมีภาพประกอบและหลายรูปแบบ

4.4.5 กำหนดกรอบการสร้างแบบฝึกว่าควรประกอบด้วยเรื่องอะไรบ้าง แต่ละเรื่องควรมีกิจกรรมอะไรบ้าง มีความยาวเพียงใด จะนำเสนอโดยใช้ภาพประกอบหรือไม่

4.6 ลงมือเขียนแบบฝึกแต่ละชุด

4.7 นำแบบฝึกนั้นไปให้ผู้ชำนาญการตรวจสอบความถูกต้อง ความตรงตามเนื้อหา เช่น ครูสอนภาษาไทยที่มีประสบการณ์ ศึกษานิเทศก์ เป็นต้น หรือนำไปทดลองกับผู้เรียน จำนวน 1 – 5 คน เพื่อนำไปรวบรวมข้อมูลเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง

4.8 จัดพิมพ์หรืออัดสำเนาแบบฝึกเพื่อให้ผู้เรียนนำไปใช้ เสริมการเรียนการสอนภาษาไทย

5. หลักจิตวิทยาในการสร้างแบบฝึกทักษะ

การนำหลักจิตวิทยามาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบฝึก ทำให้แบบฝึกทักษะมีความสมบูรณ์ และมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้กับนักเรียน และนักเรียนมีโอกาสที่จะตอบสนองสิ่งเร้าด้วยการแสดงออกทางความสามารถ ความรู้ความเข้าใจที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความสนใจของผู้เรียน หลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึกมีหลายประการ ดังนี้ (อัมรา ศรีเกน. 2553 : 70 – 71 อ้างถึงใน ; ประยงค์ ต่อพันธ์. 2547 : 45 – 46)

5.1 กฎการเรียนรู้ของ ธอร์นไดค์ (Thorndike) ในการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

5.1.1 กฎแห่งการฝึกฝน (Law of Exercise) คือ การให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดมาก ๆ จะทำให้เกิดความคล่องและชำนาญ การสร้างแบบฝึก จึงช่วยให้ผู้เรียนทำแบบฝึกที่เสริมจากแบบฝึกในบทเรียนและมีหลายรูปแบบ

5.1.2 กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) คือการให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเรียน จะทำให้เกิดความพอใจในการเรียน

5.1.3 กฎแห่งผล (Law of Effect) คือ แบบฝึกต้องมีเนื้อหาที่สนใจของผู้เรียน ความยากง่ายที่เหมาะสมกับวัยและสติปัญญา มีสิ่งกระตุ้นให้ผู้เรียนพอใจในการเรียน การประเมินผลควรกระทำอย่างรวดเร็ว หลังจากที่ผู้เรียนทำเสร็จแล้ว

5.2 ความแตกต่างระหว่างบุคคล ครูควรคำนึงถึงนักเรียนแต่ละคน มีความรู้ ความถนัด ความสามารถและความสนใจที่แตกต่างกัน ดังนั้นการสร้างแบบฝึกจึงควรพิจารณาถึงความเหมาะสมไม่ยากและไม่ง่ายเกินไป ควรมีคละกันหลายแบบ

5.3 การจูงใจผู้เรียนสามารถทำได้ โดยการทำให้แบบฝึกจากง่ายไปหายาก เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เป็นการกระตุ้นให้ติดตามต่อไป และทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการทำแบบฝึก ควรเป็นแบบสั้น ๆ จะช่วยให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่าย

5.4 การนำสิ่งที่มีความหมายต่อชีวิต และการเรียนรู้มาให้แก่นักเรียน ได้ทดลองทำภาษาที่ใช้พูด ใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้ผู้เรียนได้เรียนและทำแบบฝึกในสิ่งที่ใกล้ตัว จะทำให้จำได้แม่นยำ นักเรียนยังสามารถนำหลักและความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้อีกด้วย

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่าหลักจิตวิทยาที่นำมาใช้ในการสร้างแบบฝึกสำหรับนักเรียน มีดังนี้

1. ความใกล้ชิด คือ ถ้าใช้สิ่งเร้าและการตอบสนองเกิดขึ้นในเวลาใกล้เคียงกันจะสร้างความพอใจให้แก่ผู้เรียน
2. การฝึก คือ การให้ผู้เรียนได้ทำซ้ำๆ เพื่อช่วยสร้างความรู้ ความเข้าใจที่แม่นยำ
3. กฎแห่งผล คือ การให้ผู้เรียนได้ทราบผลการทำงาน ของตนเองด้วยการเฉลย

4. คำตอบจะช่วยให้ผู้เรียนทราบข้อบกพร่องเพื่อปรับปรุงแก้ไขและเป็นการสร้างความพอใจแก่ผู้เรียน

5. การจูงใจ คือการสร้างแบบฝึกเรียงลำดับจากง่ายและสั้นไปสู่แบบฝึกที่ยากและยาวขึ้น ควรมีภาพประกอบและหลายรส หลายรูปแบบ

6. แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำยาก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

จากการศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับแบบฝึกทักษะที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างและพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่าน การเขียนคำยาก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เนื้อหาสาระที่นำมาใช้ในการสร้างและพัฒนาแบบฝึกทักษะได้แก่ คำที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทยพื้นฐาน ชุดภาษาเพื่อชีวิต เล่มภาษาพาทีและวรรณคดีลำนำ ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 กำหนดให้นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ควรรู้จำนวน 1,098 คำ โดยคัดเลือกคำที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านจัวบา มีปัญหาการอ่านและการเขียนผิด ร้อยละ 50 ขึ้นไป ประกอบด้วยคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด คำที่มี ร ล ว ควบกล้ำ และคำที่มีตัวการ์นต์ ผู้วิจัยได้จัดทำเป็นแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำยาก จำนวน 6 ชุด ดังนี้

6.1 ชุดที่ 1 คำที่สะกดไม่ตรงตามมาตราตัวสะกดแม่ก ก จำนวน 7 คำ คำที่ใช้ฝึกได้แก่ ความสุข โขศ ภาค เมฆ โรค เลข ศูนย์

6.2 ชุดที่ 2 คำที่สะกดไม่ตรงตามมาตราตัวสะกดแม่ก ก จำนวน 7 คำ คำที่ใช้ฝึกได้แก่ กระดาษ ชีวิต ปรากฏ ประโยชน์ พืช เสรีจ สัตว์

6.3 ชุดที่ 3 คำที่สะกดไม่ตรงตามมาตราตัวสะกดแม่ก ก จำนวน 7 คำ คำที่ใช้ฝึกได้แก่ ทหาร บรรवार โบราณ ปัญญา อาคาร อาจารย์ อาหาร

6.4 ชุดที่ 4 คำที่สะกดไม่ตรงตามมาตราตัวสะกดแม่ก ก จำนวน 7 คำ คำที่ใช้ฝึกได้แก่ เคารพ โชคลาภ บาป บุญผา ยีราฟ โลกมาก สุภาพ

6.5 ชุดที่ 5 คำที่มี ร ล ว ควบกล้ำ จำนวน 7 คำ คำที่ใช้ฝึกได้แก่ กวาด เกลียด ขวาง ครอบคร้ว ควาย แปรง เพลง

6.6 ชุดที่ 6 คำที่มีตัวการ์นต์ จำนวน 7 คำ คำที่ใช้ฝึกได้แก่ ชื่อสัตย์ โทรทัศน์ บริสุทธิ ประคิษฐ์ ประสงค์ พืชพันธุ์ พระสงฆ์

ในแบบฝึกทักษะแต่ละชุดประกอบด้วยแบบฝึกย่อย 6 แบบฝึก ดังนี้

แบบฝึกที่ 1 ให้นักเรียนนำภาพและตัวอักษรมาประสมเป็นคำ

- แบบฝึกที่ 2 ให้นักเรียนเขียนคำอ่านให้ถูกต้อง
- แบบฝึกที่ 3 ให้นักเรียนเติมพยัญชนะที่หายไปให้เป็นคำเขียนที่ถูกต้อง
- แบบฝึกที่ 4 ให้นักเรียนนำคำที่กำหนดให้เขียนจับคู่ให้ตรงกับความหมาย
- แบบฝึกที่ 5 ให้นักเรียนนำคำที่กำหนดให้แต่งประโยคให้ได้ใจความสมบูรณ์
- แบบฝึกที่ 6 ให้นักเรียนนำคำที่กำหนดให้เติมลงในประโยคให้ถูกต้อง

การหาประสิทธิภาพและการหาดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะ

วิธีการหรือนวัตกรรมที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ เช่น ชุดการสอน แบบฝึก แผนการจัดการเรียนรู้ แบบเรียนสำเร็จรูป หนังสือเรียน หรือกิจกรรมการเรียนการสอนใหม่ๆ ที่ผู้สอนพัฒนาขึ้น ควรมีความถูกต้องด้านเนื้อหา เทียบตรง และครอบคลุมเนื้อหาตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ตลอดจน ภาษา ถ้อยคำ รูปภาพ และขั้นตอนที่กำหนดขึ้น ต้องเหมาะสมกับผู้เรียนด้วย ซึ่งสามารถวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของเครื่องมือโดยใช้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบหรือใช้การวิเคราะห์คะแนน หรือจะใช้ทั้งสองวิธี ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 ก : 63 - 64)

1. ตรวจสอบด้านเนื้อหาและรูปแบบของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นอย่างน้อย 3 คน ตรวจสอบ ถ้ามีความคิดเห็นสอดคล้องกัน 2 หรือ 3 คน แสดงว่าเนื้อหา และรูปแบบ มีความถูกต้อง เทียบตรง และครอบคลุม

2. การวิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพและดัชนีประสิทธิผล โดยใช้คะแนน ดังนี้

2.1 การหาประสิทธิภาพ E_1/E_2

การหาประสิทธิภาพของสื่อนวัตกรรม มีขั้นตอนดังนี้ (ชัยวงศ์-พรหมวงศ์.

2545 : 494 - 500)

2.1.1 การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพกระทำได้โดยการประเมินผล

พฤติกรรมของผู้เรียน 2 ประเภท คือ พฤติกรรมต่อเนื่องและพฤติกรรมขั้นสุดท้าย โดยกำหนดประสิทธิภาพเป็น E_1 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ E_2 คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ซึ่งคิดเป็นร้อยละของผลเฉลี่ยของคะแนนที่ได้ ดังนั้น E_1/E_2 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ/ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เช่น 80/80 หมายความว่า เมื่อเรียนจากแบบฝึกทักษะแล้วผู้เรียนสามารถทำแบบฝึกหัดหรืองานได้ผลเฉลี่ยร้อยละ 80 และทำแบบทดสอบหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80

การกำหนดเกณฑ์ E_1/E_2 โดยปกติเนื้อหาที่เป็นความรู้ ความจำ มักจะตั้งไว้ที่ 80/80, 85/85 หรือ 90/90 ส่วนเนื้อหาที่เป็นทักษะมักตั้งไว้ต่ำกว่านี้ เช่น 75/75

2.1.2 ขั้นตอนการหาประสิทธิภาพ

- 1) ทดลองแบบเดี่ยว (1 : 1) โดยทดลองกับผู้เรียน 3 คนโดยใช้เด็กอ่อน เด็กปานกลาง และเด็กเก่ง อย่างละ 1 คน
- 2) ทดลองแบบกลุ่ม (1 : 10) ทดลองกับผู้เรียน 6-10 คน (ละเด็กเก่ง ปานกลาง และอ่อน)
- 3) ทดลองภาคสนาม (1 : 100) ทดลองกับผู้เรียนทั้งชั้น 10 - 100 คน

2.1.3 การคำนวณหาประสิทธิภาพ โดยการวิเคราะห์คะแนน ใช้สูตร

คำนวณ ดังนี้

$$E_1 = \frac{\sum X}{N} \times 100$$

$$E_2 = \frac{\sum F}{N} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของแบบฝึกหัดหรืองาน
	$\sum F$	แทน	คะแนนรวมของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หรือผลลัพธ์หลังเรียน
	N	แทน	จำนวนนักเรียน
	A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดหรืองาน
	B	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หรือ

ผลลัพธ์หลังเรียน

2.2 การหาดัชนีประสิทธิผล ((The Effectiveness Index : E.I.) ของสื่อหรือนวัตกรรมการเรียนรู้ โดยการวิเคราะห์คะแนน ใช้สูตร ดังนี้ (เผชิญ กิจระการ และสมนึก ภัททิยธนี. 2545 : 31-35)

$$\text{ค่าดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนหลังเรียนทุกคน} - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}{(\text{จำนวนผู้เรียนทุกคน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}$$

สำหรับเกณฑ์ที่ยอมรับได้ว่าสื่อหรือนวัตกรรมมีประสิทธิผล ช่วยให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ได้จริง คือ มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ (STAD)

1. หลักการเรียนรู้แบบร่วมมือ

จอห์นสันและจอห์นสัน (Johnson and Johnson. 1974 : 213-240 ; อ้างอิงถึงใน ทิศนา แคมมณี. 2546 : 64) ได้กล่าวถึงรูปแบบการเรียนการสอนของการเรียนรู้แบบร่วมมือว่า พัฒนาขึ้นโดยอาศัยหลักการเรียนรู้แบบร่วมมือของจอห์นสันและจอห์นสัน ซึ่งได้ชี้ให้เห็นว่า ผู้เรียน ควรร่วมมือกันในการเรียนรู้มากกว่าการแข่งขัน เพราะการแข่งขันก่อให้เกิดสภาพการณ์ของการแพ้-ชนะ ต่างจากการร่วมมือ ซึ่งก่อให้เกิดสภาพการณ์ของการชนะ-ชนะ อันเป็น สภาพการณ์ที่ดีกว่าทั้งทางด้านจิตใจและสติปัญญา

หลักการเรียนรู้แบบร่วมมือ 5 ประการ ประกอบด้วย

1.1 การเรียนรู้ต้องอาศัยหลักการพึ่งพา (Positive Interdependence) โดยถือว่า ทุกคนมีความสำคัญเท่าเทียมกันและจะต้องพึ่งพากัน เพื่อความสำเร็จร่วมกัน

1.2 การเรียนรู้ที่ดีต้องอาศัยการหันหน้าเข้าหากัน มีปฏิสัมพันธ์กัน (Face to Face Interaction) เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อมูล และการเรียนรู้ต่าง ๆ

1.3 การเรียนรู้ร่วมกันต้องอาศัยทักษะทางสังคม (Social Skills) โดยเฉพาะ ทักษะในการทำงานร่วมกัน

1.4 การเรียนรู้ร่วมกันควรมีการวิเคราะห์กระบวนการกลุ่ม (Group Processing) ที่ใช้ในการทำงาน

1.5 การเรียนรู้ร่วมกันจะต้องมีผลงานหรือผลสัมฤทธิ์ ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่มที่สามารถตรวจสอบและวัดประเมินได้ (Individual Accountability)

หากผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนรู้แบบร่วมมือกัน นอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทางด้านเนื้อหาสาระต่าง ๆ ได้กว้างขึ้นและลึกซึ้งขึ้น ยังสามารถช่วยพัฒนาผู้เรียนทางด้านสังคม และอารมณ์มากขึ้นด้วย รวมทั้งมีโอกาสดูฝึกฝนพัฒนาทักษะกระบวนการต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตอีกมาก

2. ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

การเรียนรู้แบบร่วมมือมีนักการศึกษาให้ความหมายไว้หลายคน ดังนี้

บุญชม ศรีสะอาด (2537 : 122) ได้สรุปการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน (Cooperative

Learning) ว่าเป็นวิธีสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนร่วมมือกันในการเรียน

สนอง อินละคร (2544 : 116) การเรียนแบบร่วมมือกัน หมายถึง การจัดการเรียนการสอน โดยแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มเล็ก นักเรียนทุกคนเรียนรู้และทำกิจกรรมร่วมกัน มีการปรึกษาหารือกันภายในกลุ่ม ๆ ผลสำเร็จของนักเรียนแต่ละคนคือผลสำเร็จของกลุ่ม

ทิตินา แชนมณี (2548 : 65) กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือเป็นการเรียนแบบกลุ่มย่อย โดยสมาชิกในกลุ่มมีความสามารถแตกต่างกัน กลุ่มละประมาณ 3-6 คน ช่วยกันเรียนรู้เพื่อนำไปสู่เป้าหมายของกลุ่ม

อัมรา ศรีเกิน (2553 : 75) การเรียนแบบร่วมมือกัน หมายถึง วิธีการเรียนรู้ที่นักเรียนต่างความสามารถทางการเรียนศึกษาเรียนรู้และปฏิบัติงานร่วมกันเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน เป็นคนเก่ง 1 คน ปานกลาง 2-3 คน และอ่อน 1 คน สมาชิกทุกคนศึกษาเรียนรู้จากเอกสารความรู้ทำแบบฝึกหัดและแบบทดสอบเพื่อวัดความสามารถของตนเองและกลุ่ม โดยมุ่งพัฒนาตนเองและกลุ่มของตนเองในทุกครั้งที่ปฏิบัติกิจกรรม

จากความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การเรียนแบบร่วมมือ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มแบบละความสามารถ มีทั้งนักเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน กลุ่มละประมาณ 5 คน โดยที่สมาชิกในกลุ่มทุกคนมีหน้าที่รับผิดชอบงานของตนเองและงานของกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นให้กำลังใจและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้ทุกคนในกลุ่มได้เรียนรู้บรรลุตามจุดประสงค์ และคะแนนจากความสำเร็จของแต่ละคนจะเป็นความสำเร็จของกลุ่ม รวมทั้งทุกคนเห็นคุณค่าในความแตกต่างระหว่างบุคคลซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตในสังคมต่อไปในภายหน้า

3. องค์ประกอบของการเรียนแบบร่วมมือ

จอห์นสันและจอห์นสัน (สมเดช บุญประจักษ์. 2540 : 56-57) ; อ้างอิงมาจาก

Johnson and Johnson. 1989 : 235-237) กล่าวถึง องค์ประกอบการเรียนรู้แบบร่วมมือ ดังนี้

6.3.1 การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันทางบวก (Positive Interdependent) นักเรียนต้องตระหนักว่า งานที่ทำด้วยกันเป็นงานกลุ่ม การทำงานจะบรรลุจุดประสงค์หรือประสบความสำเร็จหรือไม่ ขึ้นอยู่กับสมาชิกทุกคนในกลุ่มต้องช่วยเหลือกัน ทางกรเรียนและต้องระลึกว่าทุกคนต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ของกลุ่ม ดังนั้นผลงานของกลุ่มคือผลสำเร็จของนักเรียนแต่ละคน และเช่นเดียวกัน ผลงานของนักเรียนแต่ละคนก็เป็นผลสำเร็จของกลุ่มด้วย ซึ่งความสำเร็จนี้จะขึ้นอยู่กับความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกทุกคนจะไม่มี การยอมรับความสำเร็จ หรือความสามารถของบุคคลเพียงคนเดียว

3.2 การติดต่อปฏิสัมพันธ์โดยตรง (Face-to-Face Interaction) การปฏิสัมพันธ์จะเกิดขึ้นเมื่อทุกคนในกลุ่มช่วยเหลือกันและกันให้กำลังใจซึ่งกันและกัน มีการสนับสนุนผลงานของสมาชิก การอธิบาย ขยายความในบทเรียนที่เรียนมาให้แก่เพื่อนในกลุ่มเข้าใจ การทำความเข้าใจการสรุปเรื่องและการให้เหตุผลต่าง ๆ ตลอดจนมีการอภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกได้เสนอแนวความคิดใหม่ ๆ

3.3 การรับผิดชอบงานของกลุ่ม การเรียนแบบร่วมมือเน้นให้ความสำคัญเกี่ยวกับความสามารถและความรู้ที่แต่ละคนได้รับ กล่าวคือ การเรียนแบบร่วมมือจะถือว่าสำเร็จเมื่อทุกคนในกลุ่มเข้าใจในบทเรียนตรงกัน หรือให้ความช่วยเหลือจากเพื่อนในกลุ่มให้เข้าใจในบทเรียนนั้น ดังนั้นเป็นหน้าที่ของแต่ละกลุ่มที่ต้องคอยตรวจสอบดูว่าสมาชิกทุกคนเข้าใจในบทเรียนหรือไม่ และครูอาจจะทำการทดสอบแต่ละกลุ่มได้โดยใช้วิธีสุ่มตัวแทนจากแต่ละกลุ่ม

3.4 ทักษะในความสัมพันธ์กับกลุ่มเล็กและผู้อื่น (Interpersonal and Small Group Skill) การทำงานเป็นกลุ่มเล็กจะต้องได้รับการฝึกฝนเป็นอย่างดี เพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ทำให้งานของกลุ่มมีประสิทธิภาพสูง สมาชิกทุกคนในกลุ่มต้องไว้วางใจซึ่งกันและกัน ต้องยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน สนับสนุนกัน มีวิธีการสื่อสารความหมายที่ชัดเจน

3.5 กระบวนการกลุ่ม (Group Processing) ทุกคนในกลุ่มต้องรู้จักช่วยเหลือกันทำงาน อภิปรายออกความคิดเห็น เมื่องานเสร็จแล้วนักเรียนในกลุ่มสามารถบอกที่มาของผลลัพธ์ได้วิเคราะห์การทำงานของกลุ่มและหาวิธีปรับปรุงการทำงานของกลุ่มให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จากองค์ประกอบของการเรียนแบบร่วมมือ จะเห็นได้ว่า กิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดการเรียนแบบร่วมมือจะช่วยส่งเสริมทักษะทางสังคมในหลายๆ ด้านให้กับผู้เรียน จะทำให้ผู้เรียนสามารถออกไปสู่สังคมภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพได้

4. เป้าหมายของการเรียนแบบร่วมมือ

สิริพร ทิพย์คง (2545 : 153-154) ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนแบบร่วมมือเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาทั้งเจตคติและค่านิยมในตัวของผู้เรียน มีการนำเสนอและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแนวคิดที่หลากหลายระหว่างสมาชิกในกลุ่ม พัฒนาพฤติกรรม การแก้ปัญหาการวิเคราะห์และการคิดอย่างมีเหตุผลรวมทั้งพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้รู้จักตนเองและเพิ่มคุณค่าของตนเอง ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวจะมีผลต่อนักเรียน 3 ประการ คือ

1. มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชา (Academic Learning)
2. ทักษะทางสังคม โดยเฉพาะทักษะการทำงานร่วมกัน (Social Skills)
3. รู้จักตนเองและตระหนักในคุณค่าของตนเอง (Self-esteem)

5. ประเภทของการเรียนแบบร่วมมือ

กลุ่มการเรียนรู้ที่ใช้อยู่ร่วมกัน มี 3 ประเภท ดังนี้ (ทิสนา แคมมณี. 2548 : 96-103)

5.1 กลุ่มการเรียนรู้ร่วมมือแบบเป็นทางการ (Formal Cooperative Learning Group) กลุ่มนี้ครูวางขึ้นเพื่อจัดระเบียบกฎเกณฑ์ วิธีการและเทคนิคต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้ร่วมมือกันเรียนรู้สาระต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง อาจเป็นหลาย ๆ ชั่วโมงติดต่อกัน จนกระทั่งผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด

5.2 กลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างไม่เป็นทางการ (Informal Cooperative Learning Group) กลุ่มนี้ครูจัดขึ้นเป็นการเฉพาะกิจชั่วคราว โดยการสอดแทรกอยู่ในการสอนปกติอื่น ๆ โดยเฉพาะการสอนแบบบรรยาย ครูสามารถจัดกลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือสอดแทรกเข้าไปเพื่อช่วยให้ผู้เรียนมุ่งความสนใจ หรือใช้ความคิดพิเศษในบางสาระบางจุด

5.3 กลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างถาวร (Cooperative Based Group) เป็นกลุ่มการเรียนรู้ที่สมาชิกกลุ่มมีประสบการณ์การทำงานและเรียนรู้ร่วมกันมานานจนมีสัมพันธภาพที่แน่นแฟ้น มีความผูกพัน ห่วงใย ช่วยเหลือซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่อง

ในการเรียนรู้ร่วมกันแบบร่วมมือ มีการทำงานที่ต้องทำประจำ เช่น การเขียนรายงาน การเสนอผลงานกลุ่ม การตรวจผลงาน เป็นต้น ซึ่งครูต้องจัดระเบียบขั้นตอนการทำงานให้ผู้เรียนดำเนินเป็นกิจวัตร ในการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรียกว่า Cooperative Learning Scripts ซึ่งถ้าสมาชิกในกลุ่มได้เรียนรู้และปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจะเกิดเป็นทักษะที่ชำนาญขึ้น

6. รูปแบบการเรียนแบบร่วมมือแบบ STAD

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545 : 170-171) ได้กล่าวถึง การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD ไว้ว่า เป็นการเรียนรู้แบบร่วมมืออีกรูปแบบหนึ่งคล้ายกันกับเทคนิค TGT ที่แบ่งผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันออกเป็นกลุ่มเพื่อทำงานร่วมกัน กลุ่มละประมาณ 4-5 คน โดยกำหนดให้สมาชิกของกลุ่มได้เรียนรู้ในเนื้อหาสาระที่ผู้สอนจัดเตรียมไว้แล้วทำการทดสอบความรู้คะแนนที่ได้จากการทดสอบของสมาชิกแต่ละคนนำเอามาบวกเป็นคะแนนรวมของทีม ผู้สอนจะต้องใช้เทคนิคการเสริมแรง เช่น ให้รางวัล คำชมเชย เป็นต้น ดังนั้น สมาชิกกลุ่มจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อความสำเร็จของกลุ่ม โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง และเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกทักษะกระบวนการทางสังคม เช่น ทักษะกระบวนการกลุ่ม ทักษะการเป็นผู้นำและฝึกความรับผิดชอบ

STAD เป็นรูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ที่ Robert Slavin และคณะได้พัฒนาขึ้น (สุลัดดา ลอยฟ้า, 2536 : 8 ; อ้างอิงมาจาก Slavin, 1995 : 71-73) เป็นรูปแบบที่ใช้กันแพร่หลาย เหมาะสำหรับครูผู้สอนที่เลือกใช้รูปแบบการสอนแบบร่วมมือ ในระยะเริ่มแรก STAD มีส่วนประกอบที่สำคัญ 5 ประการ ดังนี้

6.1 การนำเสนอบทเรียนต่อทั้งชั้น (Classroom Presentation) เนื้อหาของบทเรียนจะถูกเสนอต่อนักเรียนทั้งห้องโดยครูผู้สอน ซึ่งครูจะใช้เทคนิควิธีการสอนรูปแบบใดขึ้นอยู่กับลักษณะของเนื้อหาของบทเรียนและการตัดสินใจของครูเป็นสำคัญที่จะเลือกเทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสม ในขั้นนี้ผู้เรียนจะต้องเข้าใจและตั้งใจเรียนเพราะจะมีผลต่อการทำแบบทดสอบย่อย และผลการทดสอบจะเป็นตัวกำหนดคะแนนความก้าวหน้าของตนเองและของกลุ่มด้วย

6.2 การเรียนกลุ่มย่อย (Team Study) กลุ่มจะประกอบด้วยนักเรียนประมาณ 4-5 คน ซึ่งมีความแตกต่างกันทั้งในแง่ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเพศ หลังจากการสอนเนื้อหา ครูจะให้นักเรียนแยกทำงานเป็นกลุ่มเพื่อศึกษาตามใบตรวจงานหรือบัตรกิจกรรมที่ครูกำหนดให้หน้าที่ที่สำคัญของกลุ่มคือ การเตรียมสมาชิกของกลุ่มให้พร้อมที่จะทำแบบทดสอบ

6.3 การทดสอบย่อย (Test) กระทำหลังจากเรียนไปประมาณ 1-2 คาบ นักเรียนจะต้องได้รับการทดสอบ ในระหว่างทำการทดสอบนักเรียนในกลุ่มไม่อนุญาตให้ช่วยเหลือกันทุกคนจะทำด้วยความสามารถของตนเอง

6.4 คะแนนความก้าวหน้าของสมาชิกแต่ละคน (Individual Improvement Scores) นักเรียนทุกคนมีโอกาสได้คะแนนสูงสุดเพื่อช่วยเพื่อน ซึ่งจะทำได้โดยถ้าคะแนนในการสอบต่ำกว่าคะแนนที่ได้ในครั้งก่อน นักเรียนแต่ละคนจะมีคะแนนเป็น "ฐาน" ซึ่งได้จากการเฉลี่ยคะแนนในการสอบครั้งก่อน หรือคะแนนเฉลี่ยจากแบบทดสอบที่คล้ายคลึงกัน คะแนนความก้าวหน้าของนักเรียนสำหรับกลุ่มขึ้นอยู่กับว่า คะแนนของเขาห่างจากคะแนน "ฐาน" มากน้อยเพียงใด

6.5 กลุ่มที่ได้รับการยกย่องหรือการยอมรับ (Team Recognition) กลุ่มแต่ละกลุ่มจะได้รับการรับรองหรือได้รับรางวัลต่างๆ ก็ต่อเมื่อสามารถทำคะแนนของกลุ่มได้มากกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

7. สาเหตุที่วิธีการเรียนโดยใช้กิจกรรมเรียนรู้แบบ (STAD)

จอห์นสัน และจอห์นสัน (Johnson and Johnson, 1994 : 27 ; อ้างอิงใน สุรศักดิ์ หลาบมาลา, 2532 : 96-99) ได้กล่าวถึง สาเหตุที่ทำให้การเรียนการสอนที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้ของกระบวนการกลุ่มแบบร่วมมือ (STAD) ได้ผลไว้ดังนี้

7.1 นักเรียนเก่งที่เข้าใจคำสอนของครู จะเปลี่ยนคำสอนของครูเป็นภาษาพูดของนักเรียนอธิบายให้เพื่อนฟังและทำให้เพื่อนเข้าใจได้ดีขึ้น

7.2 นักเรียนที่ทำหน้าที่อธิบายบทเรียนให้เพื่อนฟังจะเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น

7.3 การสอนจะเป็นการสอนแบบตัวต่อตัว ทำให้นักเรียนได้รับการเอาใจใส่และมีความสนใจมากยิ่งขึ้น

7.4 นักเรียนทุกคนต่างพยายามช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพราะคะแนนของสมาชิกในกลุ่มทุกคนจะถูกนำไปแปลงเป็นคะแนนของกลุ่มโดยใช้ระบบกลุ่มสัมฤทธิ์

7.5 นักเรียนทุกคนเข้าใจดีว่า คะแนนของตนมีส่วนช่วยเพิ่มหรือลดคะแนนของกลุ่มดังนั้นทุกคนต้องพยายามเต็มที่ จะคอยอาศัยเพื่อนอย่างเดียวไม่ได้

7.6 นักเรียนทุกคนมีโอกาสฝึกฝนทักษะทางสังคม มีเพื่อนร่วมกลุ่มและเป็นการเรียนรู้วิธีการทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างมาก เมื่อเข้าสู่ระบบการทำงานอย่างแท้จริง

7.7 นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้กระบวนการกลุ่ม ในการปฏิบัติงานร่วมกันนั้นก็ต้องมีการทบทวนกระบวนการทำงานของกลุ่ม เพื่อให้ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานหรือคะแนนของกลุ่มดีขึ้น

7.8 นักเรียนเก่งจะมีบทบาททางสังคมในชั้นมากขึ้น เขาจะรู้สึกว่าเขาไม่ได้เรียนหรือหลบไปท่องหนังสือเฉพาะตน เพราะเขาต้องมีหน้าที่ต่อสังคมด้วย

7.9 ในการตอบคำถามในห้องเรียน ถ้าหากคอยคิดเพื่อนจะหัวเราะแต่เมื่อทำงานเป็นกลุ่มนักเรียนจะช่วยซึ่งกันและกัน ถ้าหากคอยคิดก็ถือว่าคิดทั้งกลุ่ม คนอื่นๆ อาจจะช่วยเหลือบ้าง ทำให้นักเรียนในกลุ่มมีความผูกพันกันมากขึ้นอย่างไรก็ตาม กิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ (STAD) นั้นได้ผลดีต่อเมื่อมีการเตรียมสภาพห้องเรียนให้ดี คือ

7.9.1 นักเรียนจะต้องเข้าใจว่าการทำงานของตนนั้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของทีมหรือกลุ่ม เช่น ได้รับคำชมเชยหรือประกาศคำชมเชยร่วมกันเป็นทีม (กลุ่ม)

7.9.2 ทุกคนต้องเข้าใจดีว่า ผลงานของตนเป็นส่วนหนึ่งของผลงานของกลุ่ม โดยวิธีนี้นักเรียนจะรู้สึกสบายใจที่จะขอความช่วยเหลือหรือถามเพื่อน และช่วยเพื่อนในกลุ่มซึ่งในกรณีที่ต่างคนต่างเรียน ต่างคนต่างสอบ นักเรียนจะรู้สึกอายที่จะถามเพื่อน และเพื่อนบางคนก็ไม่เต็มใจที่จะอธิบายอย่างแจ่มแจ้ง เพราะคะแนนเป็นของแต่ละคน ไม่เกี่ยวข้องกันและอาจจะแข่งขันกันด้วย

8. ประโยชน์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ (STAD)

ประวิวรรธ ศรีศรีรามครัน (2543 : 171-173) ได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD) ก่อให้เกิดผลประโยชน์แก่ผู้เรียนดังนี้

8.1 ประสบความสำเร็จทางด้านวิชาการ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือทำให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการเรียน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และแลกเปลี่ยนความรู้ โดยมุ่งให้ผลการเรียนของกลุ่มมีคะแนนสูงเมื่อมีการวัดผล ทำให้สมาชิกกลุ่มต้องสนใจศึกษาในเรื่องที่ได้รับมอบหมาย และผู้เรียนประสบความสำเร็จทางด้านวิชาการสูงกว่าการเรียนการสอนแบบปกติ

8.2 เพิ่มความมั่นใจให้แก่ผู้เรียน การจัดการสอนในลักษณะกลุ่มการเรียนรู้จะทำให้ผู้เรียนแต่ละคนรู้ถึงคุณค่าและความสำคัญของตนเองในการเป็นสมาชิก รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่มทำให้เพิ่มความมั่นใจในการทำงานและการเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น มีอิสระที่จะคิดและเสนอความคิดเห็นต่อกลุ่ม

8.3 ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียน เนื่องจากธรรมชาติและลักษณะของการเรียนแบบร่วมมือจะสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้ถกเถียงปัญหาและเสนอความคิดเห็นต่อกลุ่ม อธิบายหรือบอกเล่าสิ่งที่รู้ให้แก่เพื่อนร่วมกลุ่มให้เข้าใจ ซึ่งจะทำให้ผู้สอนหรือผู้บอกเล่ามีความเข้าใจเนื้อหาวิชาเป็นอย่างดีและชัดเจนมากขึ้น ผู้รับฟังก็จะสามารถเข้าใจในอีกแนวคิดหนึ่ง นอกเหนือจากความคิดเห็นของตนเอง

8.4 พัฒนาทักษะทางด้านสังคม การเรียนการสอนแบบร่วมมือจะทำให้สมาชิกในกลุ่มได้ปรึกษาหารือกัน พุดคุย เสนอความคิดเห็น ซึ่งก่อให้เกิดพฤติกรรมทางด้านสังคมที่ดีต่อกัน มีความเข้าใจกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รวมทั้งเป็นการฝึกทักษะที่ดีให้แก่ผู้เรียนในด้านการสื่อสาร และก่อให้เกิดความเข้าใจที่ดีต่อกัน

8.5 เป็นที่ยอมรับของเพื่อนและก่อให้เกิดสัมพันธที่ดีต่อกัน การเรียนแบบร่วมมือก่อให้เกิดความสัมพันธที่ดีระหว่างเพื่อนร่วมชั้นเรียนแม้กระทั่งเพื่อนที่เรียนด้อยในชั้นเรียน เมื่อจัดให้เรียนแบบร่วมมือก็จะแสดงความสามารถของตนทำให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อนได้และเมื่อมีการเปลี่ยนกลุ่มการเรียนเป็นระยะๆ ทำให้เพื่อนทุกคนในชั้นเรียนได้รู้จักคุ้นเคยกันทำให้ทุกคนใน ชั้นเรียนไม่ว่าผู้เรียนดีหรือเรียนด้อยมีความสัมพันธที่ดีต่อกันมากกว่าการเรียนแบบปกติ การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ (STAD) เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่สนับสนุนและส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ผู้สอน-ผู้เรียน รวมทั้ง ผู้เรียน-ผู้เรียน ซึ่งผู้สอนจะจัดเตรียมเอกสารใบงาน รวมทั้งเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน จุดประสงค์ที่สำคัญของการเรียนรู้แบบร่วมมือ ก็เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้เรียนแต่ละคนมีอิสระในการคิด เสนอความคิดเห็นรวมทั้งมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่ม ร่วมมือและช่วยเหลือกันเพื่อให้การทำงานกลุ่มของตนเองประสบความสำเร็จ

นอกจากนี้ สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545 : 175) ได้ให้ข้อดีและข้อจำกัดของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของกระบวนการกลุ่มแบบร่วมมือ (STAD) ดังนี้

ข้อดี

1. ผู้เรียนมีความเอาใจใส่ รับผิดชอบตัวเองและกลุ่มร่วมกับสมาชิกอื่น
2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกันได้เรียนรู้ร่วมกัน
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำ
4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกและเรียนรู้ทักษะทางสังคมโดยตรง
5. ผู้เรียนมีความตื่นตัว สนุกสนานกับการเรียนรู้

ข้อจำกัด

1. ถ้าผู้เรียนขาดความเอาใจใส่และความรับผิดชอบ ก็จะส่งผลให้ผลงานกลุ่มและการเรียนรู้ไม่ประสบความสำเร็จ
2. เป็นวิธีการที่ผู้สอนจะต้องเตรียมการดูแลเอาใจใส่กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างใกล้ชิดจึงจะได้ผลดี
3. ผู้สอนมีภาระงานมากขึ้น

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบร่วมมือจะเห็นได้ว่า การเรียนแบบร่วมมือมีความเหมาะสมในการนำมาใช้จัดการเรียนการสอนในวิชาภาษาไทย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำเอาเทคนิคของการเรียนแบบร่วมมือ STAD (Student Teams Achievement Division) มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ความพึงพอใจ

1. ความหมายของความพึงพอใจ

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของความพึงพอใจ ดังนี้

สมหมาย ปะวะบุตร (2546 : 64) ได้สรุปความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า

ความพึงพอใจ หมายถึงความรู้สึกชอบ พอใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่เป็นความรู้สึกที่ดี ก่อให้เกิดความอยากรู้ อยากเห็น และตั้งใจทำกิจกรรมด้วยความมุ่งมั่น ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญต่อการเรียนรู้และส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ลาวัลย์ ชีรพงษ์ (2547 : 88) สรุปความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจหมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจของบุคคลต่อสิ่งหนึ่ง จะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลได้รับสิ่งที่ตนต้องการ และกระทำให้บุคคลมีพฤติกรรมต่อสิ่งเรานั้นในเชิงบวก หรือเป็นไปตามเป้าหมายที่ตนเองต้องการ หรือไม่มีความรู้สึกขัดแย้งกับสิ่งนั้น และถ้าระดับความรู้สึกเครียดมากจะทำให้เกิดไม่พึงพอใจในการทำงาน ความพึงพอใจเปลี่ยนแปลงไปได้ตามเวลาและสถานการณ์แวดล้อม

อัมรา ศรีเก็น (2553 : 97) สรุปความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด หรือเจตคติของบุคคล ที่มีต่อการทำงานหรือการปฏิบัติกิจกรรมในเชิงบวก ความรู้สึกพึงพอใจของบุคคลต่อสิ่งหนึ่ง จะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลได้รับสิ่งที่ตนต้องการ และกระทำให้บุคคลมีพฤติกรรมต่อสิ่งเร้านั้นในเชิงบวก

แอปเปิลไวท์ (Applewhite. 1965 : 6) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกส่วนตัวของบุคคลในการปฏิบัติงาน ซึ่งมีความหมายกว้างรวมไปถึงความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมทางกายภาพด้วย การมีความสุขที่ทำงานร่วมกับผู้อื่นที่เข้ากันได้ มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานด้วย

กู๊ด (Good. 1973 : 161) ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพหรือระดับความพึงพอใจที่เป็นผลมาจากความสนใจและเจตคติของบุคคลที่มีต่อการทำงาน

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ความพึงพอใจหมายถึง ความรู้สึกนึกคิด หรือเจตคติของบุคคล ที่มีต่อการทำงานหรือการปฏิบัติกิจกรรมในเชิงบวก รวมทั้งการมีความสุขที่ทำงานร่วมกับผู้อื่นที่เข้ากันได้ มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานหรือการปฏิบัติกิจกรรมด้วย

2. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ นำเสนอ ดังนี้

สกอตต์ (Scott. 1970 : 124) ได้เสนอแนวคิดในเรื่องการจูงใจให้เกิดความพึงพอใจต่อการทำงานที่จะเกิดผลในเชิงปฏิบัติ ดังนี้

1. งานควรมีส่วนสัมพันธ์กับความปรารถนาส่วนตัว งานนั้นจะมีความหมายต่อผู้ทำ
2. งานนั้นต้องมีการวางแผนและวัดผลสำเร็จได้ โดยใช้ระบบการทำงานและการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ
3. เพื่อให้ได้ผลในการสร้างแรงจูงใจภายในเป็นเป้าหมายของงาน จะต้อง มีลักษณะ ดังนี้

3.1 คนทำงานมีส่วนร่วมในการสร้างเป้าหมาย

3.2 ผู้ปฏิบัติได้รับทราบผลสำเร็จในการทำงานโดยตรง

3.3 งานนั้นสามารถทำให้สำเร็จได้

เมื่อนำแนวคิดนี้มาประยุกต์ใช้กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนมีส่วนเลือกเรียนตามความสนใจ และมีโอกาสร่วมกันตั้งจุดประสงค์หรือจุดมุ่งหมายในการทำกิจกรรม ได้เลือกวิธีการในการแสวงหาความรู้ด้วยวิธีที่นักเรียนถนัด และสามารถค้นหาคำตอบได้

มาสโลว์ (Maslow. 1970 : 69 – 80) ได้เสนอทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการ (Hierarchy of Needs) นับเป็นทฤษฎีหนึ่งที่ได้รับการยอมรับกันอย่างกว้างขวาง ซึ่งตั้งอยู่บน

สมมุติฐานที่ว่า มนุษย์เรามีความต้องการอยู่เสมอไม่มีสิ้นสุด เมื่อความต้องการได้รับการตอบสนอง หรือพึงพอใจอย่างใดอย่างหนึ่ง ความต้องการสิ่งอื่นๆ ก็จะเกิดขึ้นมาอีก ความต้องการของเรา อาจจะซ้ำซ้อนกัน ความต้องการอย่างหนึ่งอาจยังไม่ทันหมดไป ความต้องการอีกอย่างหนึ่งอาจเกิดขึ้นได้ ความต้องการของมนุษย์มีลำดับขั้น ดังนี้

1. ความต้องการด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ เน้นสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต เช่น อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ความต้องการพักผ่อน ความต้องการทางเพศ

2. ความต้องการปลอดภัย (Safety Needs) ความมั่นคงในชีวิตทั้งที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและอนาคต ความเจริญก้าวหน้า อบอุ่นใจ

3. ความต้องการทางสังคม (Social Needs) เป็นสิ่งจูงใจที่สำคัญทำให้เกิดพฤติกรรมต้องการให้สังคมยอมรับตนเองเข้าเป็นสมาชิก ความต้องการเป็นมิตร ความรักจากเพื่อน ร่วมกัน

4. ความต้องการมีฐานะ (Esteem Needs) มีความอยากเด่นในสังคม มีชื่อเสียง อยากให้บุคคลยกย่องสรรเสริญตนเอง อยากมีความเป็นอิสระเสรีภาพ

5. ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จในชีวิต (Self-Actualization Needs) เป็นความต้องการในระดับสูง อยากให้ตนเองประสบความสำเร็จทุกอย่างในชีวิต ซึ่งเป็นไปได้ยาก มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2540 : 141 – 144) ได้กล่าวถึงการแบ่งความต้องการของมนุษย์ตามทฤษฎีของแมคคลีแลนด์ (David McClelland) แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ความต้องการสัมฤทธิ์ผล (Needs for Achievement) เป็นพฤติกรรมที่กระทำการใด ๆ ให้เป็นผลดีเลิศมาตรฐาน เป็นแรงขับที่นำไปสู่ความเป็นเลิศ

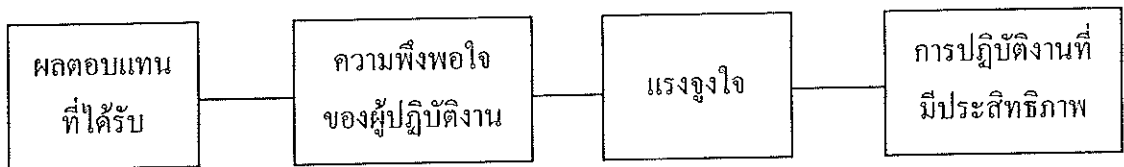
2. ความต้องการสัมพันธ์ (Needs for Affiliation) เป็นความปรารถนาที่จะสร้างมิตรภาพ และมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น

3. ความต้องการอำนาจ (Needs for Power) เป็นความต้องการควบคุมผู้อื่น และมีอิทธิพลต่อผู้อื่น

ในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญในการกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมาย หรือต้องการปฏิบัติให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงความพึงพอใจในการเรียนรู้ การทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้ หรือการปฏิบัติงานมีแนวคิดพื้นฐานแตกต่างกัน 2 ลักษณะ คือ (สมยศ นาวิกาน. 2545 : 155)

1. ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงาน

การตอบสนองความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานจนเกิดความพึงพอใจ จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้สูงขึ้นกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการตอบสนอง ดังแผนภาพที่ 3

แผนภาพที่ 3 ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้สอนที่ต้องการให้กิจกรรมการเรียนรู้ บรรลุผลสำเร็จ จึงต้องคำนึงถึงการจัดบรรยากาศและสถานการณ์ รวมทั้งสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อสนองตอบความพึงพอใจของผู้เรียน ให้มีแรงจูงใจในการทำกิจกรรมจนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2. ผลการปฏิบัติงานนำไปสู่ความพึงพอใจ

ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจ และผลการปฏิบัติงานที่ถูกเชื่อมโยงด้วยปัจจัยอื่นๆ ด้วยการปฏิบัติงานที่ดี จะนำไปสู่ผลตอบแทนที่เหมาะสม ซึ่งในที่สุดจะนำไปสู่การตอบสนองความพึงพอใจ ผลการปฏิบัติงานย่อมได้รับการตอบสนองในรูปร่างวัสดุ หรือผลตอบแทน ซึ่งแบ่งออกเป็นผลตอบแทนภายใน (Intrinsic Rewards) และผลตอบแทนภายนอก (Extrinsic Rewards) โดยผ่านการรับรู้เกี่ยวกับความยุติธรรมเกี่ยวกับผลตอบแทน ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ปริมาณของผลตอบแทนที่ผู้ปฏิบัติได้รับ นั่นคือ ความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงาน จะถูกกำหนดโดยความแตกต่างระหว่างผลตอบแทนที่เกิดขึ้น และการรับรู้เกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทนที่รับรู้แล้ว ความพึงพอใจย่อมเกิดขึ้น

จากแนวความคิดพื้นฐานดังกล่าว เมื่อนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลตอบแทนภายใน หรือรางวัลภายใน เป็นผลด้านความรู้สึกของผู้เรียนที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนเอง เช่น ความรู้สึกต่อความสำเร็จที่เกิดขึ้น เมื่อสามารถเอาชนะความยุ่งยากต่างๆ และสามารถดำเนินงานภายใต้ความยุ่งยากทั้งหลายให้สำเร็จ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ความมั่นใจ ตลอดจนได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่น ส่วนการตอบแทนภายนอก เป็นรางวัลที่ผู้อื่นจัดหาให้มากกว่าตนเอง เช่น การได้รับคำยกย่องชมเชยจากครูผู้สอน พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือแม้แต่การได้รับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับที่น่าพอใจ

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการเรียนและผลการเรียนมีความสัมพันธ์กันในทางบวก กิจกรรมที่ผู้เรียนได้ปฏิบัตินั้น ทำให้ผู้เรียนเกิดการตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะให้เกิดความสมบูรณ์ของชีวิตมากขึ้นเพียงใด นั่นคือสิ่งที่ครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ในการเสริมสร้างความพึงพอใจในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

บริบทโรงเรียนชุมชนบ้านจัวบา

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 ที่ตั้งและเขตบริการ

โรงเรียนชุมชนบ้านจัวบาอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอวาปีปทุม อยู่ห่างจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ประมาณ 19 กิโลเมตรมีเขตบริการ 6 หมู่บ้าน คือ

1. บ้านจัวบา หมู่ที่ 1 ตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม
2. บ้านจัวบา หมู่ที่ 2 ตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม
3. บ้านจัวบา หมู่ที่ 3 ตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม
4. บ้านโนนหนอง หมู่ที่ 10 ตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัด

มหาสารคาม

5. บ้านโนนทัน หมู่ที่ 12 ตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

6. บ้านหนองคูขาด หมู่ที่ 14 ตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัด

มหาสารคาม

1.2 ประวัติความเป็นมาของโรงเรียนโดยสังเขป

โรงเรียนชุมชนบ้านจัวบา เดิมชื่อโรงเรียนวัดบ้านจัวบา ตั้งเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2459 ที่ศาลาวัดบ้านจัวบา ตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2483 ได้ย้ายจากศาลาวัดบ้านจัวบามาเรียนที่อาคารหลังใหม่ ที่ได้ทุนสมทบจากรัฐบาล 800 บาท บนเนื้อที่ 10 ไร่ 3 งาน 92 ตารางวา

ปัจจุบัน (ปี พ.ศ. 2554) โรงเรียนชุมชนบ้านจัวบา เปิดทำการเรียนการสอน ตั้งแต่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนทั้งหมด 204 คน (10 มิถุนายน 2554) ครู 10 คน นายช่างครุภัณฑ์ 1 คน โดยมีนายสมเพชร มัชปะโม ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน

1.3 ด้านบุคลากร

อัตรากำลังบุคลากรโรงเรียนชุมชนบ้านจัวบา ปีการศึกษา 2554 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงอัตรากำลังของโรงเรียนชุมชนบ้านจัวบา ปีการศึกษา 2554

บุคลากร	จำนวนบุคลากร		รวม	หมายเหตุ
	ชาย	หญิง		
ผู้บริหาร	1	-	1	
ข้าราชการครูสายผู้สอน	4	5	9	
รวม	5	5	10	

8.1.4 จำนวนนักเรียนปีการศึกษา 2554

จำนวนนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านจัวบา ปีการศึกษา 2554 ปกติดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านจัวบา ปีการศึกษา 2554

ชั้น	จำนวนนักเรียนปี 2554			หมายเหตุ
	ชาย	หญิง	รวม	
ชั้นอนุบาลปีที่ 1	7	10	17	
ชั้นอนุบาลปีที่ 2	14	11	25	
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	12	10	22	
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	13	12	25	
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	14	9	23	
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	11	13	24	
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	21	16	37	
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	14	17	31	
รวม	106	98	204	

2. สภาพชุมชนโดยรวม

สภาพชุมชนโดยรอบโรงเรียนมีลักษณะความเป็นอยู่แบบสังคมเครือญาติ มีประชากรประมาณ 5,675 คน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ชุมชนมีผู้นำชุมชน และกลุ่มองค์กร

ต่าง ๆ ที่มีความรู้ความสามารถ และ มีความซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ และสามารถปกครอง
ท้องถิ่นได้อย่างสงบสุข นอกจากนี้ยังสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดความขัดแย้งในชุมชนได้อย่างสันติ
ประชาชนในชุมชน มีความสามัคคีให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน
เป็นอย่างดี

3. สภาพการจัดการเรียนการสอน

โรงเรียนชุมชนบ้านจัวบาจัดการเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พุทธศักราช 2542 และยึดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการเรียนรู้ และให้
ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โรงเรียนชุมชนบ้านจัวบาเป็นผู้ประสานงาน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของสถานศึกษา
ดำเนินการตามหลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2551 ในการจัดการเรียนรู้ซึ่งเป็นกระบวนการ
สำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มี
มาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เป็นเป้าหมาย
สำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชน

สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนชุมชนบ้านจัวบาในระดับชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 2 ผู้ปกครองให้ความสนใจต่อการเรียนดีมาก นักเรียนมีปัญหาในด้านการอ่าน
การเขียน การนำคำไปแต่งประโยค เด็กเก่งจะอ่านและเขียนได้ ส่วนเด็กปานกลางและอ่อนจะอ่าน
และเขียนไม่ถูกต้อง ซึ่งจะส่งผลต่อการเรียนในกลุ่มสาระภาษาไทยและกลุ่มสาระอื่น ๆ ทำให้
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตระหนักในหน้าที่จึงศึกษา
ปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดการเรียนการสอน โดยศึกษาผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรกลุ่ม
สาระภาษาไทยเป็นรายข้อ พบว่าในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 การอ่านและการเขียนคำที่ไม่ตรง
ตามมาตราตัวสะกด คำที่มี ร ล ว ควบกล้ำ และคำที่มีตัวการ์นต์ ไม่ถูกต้อง เป็นปัญหาที่พบ
มาก ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงเลือกที่จะพัฒนาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ
ด้วยวิธีสอนแบบ STAD สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยภายในประเทศ

อมรา จันทร์ไชย (2550 : 75-82) ได้ทำการศึกษาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้
โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ

วัฒนธรรม เรื่อง บทบาทหน้าที่ของเงินและสถาบันการเงินในระบบเศรษฐกิจ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนหนองกุงวังแสง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุภราชธานี เขต 4 จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน 21 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ผลการศึกษาพบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบเทคนิค STAD มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.60/82.38 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6643 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้สูงขึ้นร้อยละ 66.43 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจต่อการเรียนอยู่ในระดับ มากที่สุด

จุริก ทักษิณ (2553 : 86-91) ได้ทำวิจัยการพัฒนาทักษะการเขียนกลอนสุภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ผลสัมฤทธิ์ (STAD) กลุ่มเป้าหมาย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองขามแสง ปีการศึกษา 2552 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน 31 คน ผลการศึกษาพบว่า แบบฝึกทักษะประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือผลสัมฤทธิ์ (STAD) มีประสิทธิภาพเท่ากับ 94.68/93.87 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.8207 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้สูงขึ้นร้อยละ 82.07 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

อัมรา ศรีเกิน (2553 : 141-146) ได้ทำวิจัยการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มแข่งขันแบ่งตามผลสัมฤทธิ์ กลุ่มเป้าหมาย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านวังปลาโค่ ปีการศึกษา 2552 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน 23 คน ผลการศึกษาพบว่า แบบฝึกทักษะประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มแข่งขันแบ่งตามผลสัมฤทธิ์ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 96.33/96.95 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.8996 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้สูงขึ้นร้อยละ 89.96 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการเรียนอยู่ในระดับ “มากที่สุด”

ทองพูน ศิริมนตรี (2549 : 72-77) ได้วิจัยการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การเขียนสะกดคำตามมาตราตัวสะกดโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนและกระบวนการเรียนภาษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเมืองเสื่อ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ภาคเรียนที่ 2

ปีการศึกษา 2548 จำนวน 28 คน ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ ตามมาตราตัวสะกด มีประสิทธิภาพเท่ากับ 92.20/82.23 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อ การเรียนรู้อยู่ใน ระดับมาก

อัมพวรรณ โคนโตสี (2550 : 111-118) ได้วิจัยการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้และ แบบฝึกทักษะการสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาหนองคาย เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 34 คน ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะการสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 85.13/88.97 ค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7349 และนักเรียน ที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะการสะกดคำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้เรียนมีความพึง พึงต่อ การเรียนรู้ในระดับมาก

สุกจิตร คงสุวรรณ (2550 : 93-100) ได้วิจัยการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ และ แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน อนุบาลศรีวิไล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 36 คน ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะการเขียน สะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ 87.56/89.16 และค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.80 และนักเรียน มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ธนิดา เรืองวิเศษ (2550 : 77-83) ได้วิจัยการพัฒนาทักษะการสะกดคำยาก โดยใช้แบบฝึกทักษะและกระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหัวหมู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 22 คน ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า แบบฝึกทักษะการสะกดคำยาก โดยใช้ กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ 86.67/84.54 ค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.76 และนักเรียนที่เรียนตาม แบบฝึกทักษะการสะกดคำยาก โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พานทอง ประจันตะเสน (2552 : 85-89) ได้วิจัยการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำยาก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 โรงเรียนบ้านท่าขอนยาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 29 คน ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำยาก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ 89.76/88.44 และค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.77 และนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก

คำใบ ไชยสิงห์ (2553 : 105-111) ได้วิจัยการพัฒนาชุดฝึกทักษะการสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเขว้าใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 19 คน ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ชุดฝึกทักษะการสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 86.80/87.65 และค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.72 และนักเรียนที่เรียนด้วยชุดฝึกทักษะการสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก

กนกภักดิ์ สอนพุด (2553 : 93-98) ได้ทำการศึกษาค้นคว้า เรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง คำยาก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านใจดี ตำบลใจดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 24 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ประสิทธิภาพของแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง คำยาก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบแบบฝึกทักษะ มีค่าเท่ากับ 82.23/81.67 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ที่ตั้งไว้ ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง คำยาก โดยการจัดการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบแบบฝึกทักษะ มีค่าเท่ากับ 0.6939 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนรู้โดยการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มเทคนิค STAD ประกอบแบบฝึกทักษะ มีความคงทนในการเรียนหลังเรียนไปแล้ว 2 สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 98.19 ของคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ซึ่งไม่แตกต่างกัน และผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่อง คำยาก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบแบบฝึกทักษะ ด้วยการเพิ่มกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียน และ

มีกิจกรรมที่หลากหลายให้นักเรียนทำแบบฝึกทักษะซ้ำ ๆ บ่อยๆ ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

อดุลย์ มุลละชาติ (2553 : 71-80) ได้วิจัยการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านคำกุงหนองอิคุม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาพสินธุ์ เขต 3 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 14 คน ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ 85.48/84.29 ค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7215 และนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด

2. งานวิจัยต่างประเทศ

คาโปเซย์ และไฮเดอร์ (Caposey & Heider 2003 : 56) ได้ศึกษาการพัฒนาการอ่านจับใจความการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือ ของนักเรียนระดับประถมศึกษาที่อาศัยอยู่ทางตอนเหนือของรัฐอิลลินอยส์ ปัญหาการอ่านจับใจความจากการสังเกตของครูผู้สอนและจากคะแนนของการทำแบบทดสอบ ปัญหาที่ต้องการพัฒนาในการอ่านจับใจความคือ การวิเคราะห์และการจำคำศัพท์ของนักเรียน ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยการเปลี่ยนเทคนิคในการสอน โดยให้นักเรียนได้ฝึกการคิดวิเคราะห์มากขึ้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยอาศัยการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือออกแบบการอ่านจับใจความโดยการฝึกทักษะเกี่ยวกับการใช้คำศัพท์ โดยใช้ระยะเวลาในการแก้ไขปัญหา 10 สัปดาห์ เครื่องมือในการศึกษาคือ กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนหลังเรียน แบบสอบถามความพึงพอใจ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนสามารถอ่านจับใจความได้ดีขึ้น โดยการทำความเข้าใจจากแบบทดสอบหลังเรียนมากกว่าก่อนเรียนนักเรียนที่เรียนด้วยกลุ่มร่วมมือสามารถอ่านจับใจความได้ดีขึ้น และนักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนด้วยกลุ่มร่วมมือ

เอเบอร์ และ มิลเลอร์ (Eber & Miller. 2003 : 56) ได้ศึกษาการพัฒนาการอ่านคล่องของนักเรียนประถมศึกษาชั้นนักเรียนระดับเกรด 2 และเกรด 3 ที่มีปัญหาในการอ่านไม่คล่องและอ่านจับใจความต่ำ สาเหตุของปัญหาแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ อิทธิพลจากภายนอกโรงเรียน ความสามารถในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล และการขาดการเตรียมความพร้อมของโรงเรียน การศึกษาโดย การใช้เวลาในการอ่านและการฝึกอ่านคำศัพท์โดยการอ่านซ้ำ ทำให้นักเรียนอ่านคล่องขึ้น เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ แบบสำรวจการอ่าน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาการอ่าน

คล่อง แบบทดสอบการอ่าน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนสามารถอ่านได้คล่องขึ้นและอ่านจับใจความได้ดีขึ้น โดยการตอบคำถามได้คะแนนเพิ่มขึ้น

มลากา, มาวิน และ ทรอย (Mlakar – Hillig, Malvin & Troy. 2002 : 59) ได้ศึกษาการพัฒนาคำศัพท์ที่เหมาะสมต่อการอ่านออกเขียนได้ ของนักเรียนระดับประถมศึกษา 3 โรงเรียนที่ตั้งในเขตชุมชนตอนใต้ของรัฐชิคาโก จากนักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ที่ได้จากการทำข้อสอบมาตรฐานของรัฐ เครื่องมือที่ใช้ แบบสอบถามผู้ปกครองนักเรียน แบบทดสอบเกี่ยวกับคำศัพท์ วิธีการแก้ไขปัญหา โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือ ครูสอนคำศัพท์ที่สร้างขึ้น การอ่านออกเสียง การอ่านเนื้อหาที่สำคัญ การเตรียมความพร้อมในการอ่าน ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาการอ่านคำศัพท์ได้สูงขึ้น จากแบบสอบถามนักเรียนที่มีผู้ปกครองชอบอ่านก็มีนิสัยรักการอ่าน และการเรียนรู้เกี่ยวกับคำศัพท์เป็นพื้นฐาน ในการอ่าน การเขียน การพูด และการติดต่อสื่อสาร ได้ดีขึ้น

เกดท์ (Ghath. 2004 : 279-249) ได้ศึกษาศึกษาความเชื่อมโยงระหว่างประสพการณ์ความเชื่อเกี่ยวกับการได้มาซึ่งความรู้ เจตนาทางพฤติกรรมที่จะนำนวัตกรรมทางการสอนไปใช้ของครู กับการใช้วิธีเรียนรู้แบบร่วมมือแบบกลุ่มที่สำเร็จเป็นที่มนักเรียน (STAD) ในการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ (EFL) ผู้เข้าร่วมในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศจากภูมิภาคหลังการเรียนที่หลากหลายในประเทศเลบานอน จำนวน 55 คน ผู้เข้าร่วมวิจัยตอบแบบสอบถามทางประชากรศาสตร์และแบบสอบถามชนิดของ Likert ซึ่งวัดตัวแปรที่ใช้พิจารณาเลือก ผลการศึกษาบ่งชี้ว่า ความเชื่อที่ดีความ เจตคติต่อ STAD เกณฑ์มาตรฐานแบบอัตโนมัติ และระดับการควบคุมพฤติกรรมที่รับรู้เหล่านี้ของครูมีบทบาทอย่างมีนัยสำคัญในการใช้ STAD ในการสอนภาษาต่างประเทศ ในทางกลับกัน ผลการศึกษาพบว่า ความเชื่อที่ถ่ายทอดต่อกันมา และประสพการณ์ของครูไม่ได้มีอิทธิพลต่อการใช้ STAD ในการสอนของตน

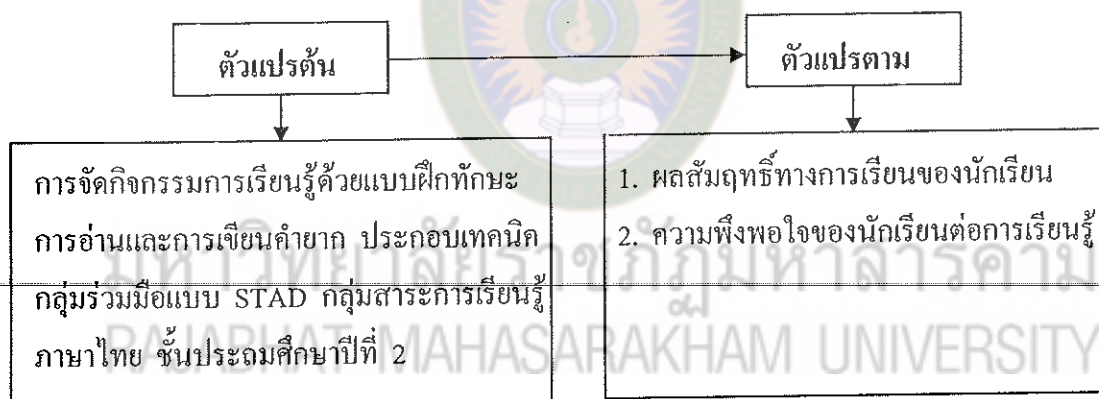
Zuheer. (2008 : 107) ได้ศึกษาผลการใช้โปรแกรมที่ใช้ STAD เป็นฐานกลยุทธ์การเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีต่อการพัฒนาทักษะการสื่อสารปากเปล่า บางทักษะของนักศึกษาระดับที่ 2 ภาควิชาภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยชานาอา โดยออกแบบการทดสอบกับนักศึกษาจำนวน 30 คน ที่สมัครใจเลือกกลุ่มศึกษาระดับที่สอง ผู้วิจัยได้พัฒนาและใช้เครื่องมือหลายชนิด คือแบบทดสอบทักษะการสื่อสารปากเปล่าก่อนและหลังการทดลอง และโปรแกรมที่ใช้ STAD เป็นฐานกลยุทธ์การเรียนรู้แบบร่วมมือซึ่งมีคู่มือครูและคู่มือนักศึกษาใช้โปรแกรมนี้สอนเป็นเวลา 6 สัปดาห์ ใช้โปรแกรม Paired t-test “SPSS” วัดผลของโปรแกรมฝึกอบรมที่มีต่อการปฏิบัติปากเปล่าของนักศึกษา ในขณะที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างการใช้แบบทดสอบก่อนกับหลังการทดลอง ข้อเสนอแนะคือ ระหว่างการสอนการสื่อสารปากเปล่าควร

ให้นักศึกษาอยู่ในสภาพแวดล้อมที่สบายๆ มีประสิทธิภาพและปฏิสัมพันธ์ ซึ่งช่วยให้มีปฏิสัมพันธ์ และช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสารปากเปล่าของนักศึกษาได้

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร หลักการทฤษฎี และงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่า แบบฝึกทักษะและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ STAD เป็นสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอนที่สามารถนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการฝึกทักษะทางภาษาไทยแก่ ผู้เรียนได้ เป็นอย่างดี โดยเฉพาะทักษะการอ่านและการเขียนคำยาก สำหรับนักเรียน ซึ่งตรงกับ สภาพปัญหาการอ่านและการเขียนของนักเรียน ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะการ อ่าน การเขียนคำยาก และทำให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยความสุข ได้รับการพัฒนาทักษะทางภาษา ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนในระดับสูงต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสามารถสร้างเป็นกรอบแนวคิดได้ดัง แผนภาพที่ 4

แผนภาพที่ 4 กรอบแนวคิดการวิจัย